

Belgische Senaat

Gewone Zitting 2001-2002

2-224

Plenaire vergaderingen
Donderdag 18 juli 2002

Avondvergadering

Handelingen

Session ordinaire 2001-2002

Sénat de Belgique

Annales

Séances plénières
Jeudi 18 juillet 2002

Séance du soir

2-224

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Afkortingen - Abréviations

AGALEV	Anders Gaan Leven
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
CDH	Centre Démocrate Humaniste
ECOLO	Écologistes
MR	Mouvement réformateur
PS	Parti Socialiste
SP.A	Socialistische Partij Anders
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Inhoudsopgave	Sommaire
Ontwerp van programmawet (Stuk 2-1248) (Evocatieprocedure)4	Projet de loi-programme (Doc. 2-1248) (Procédure d' évocation) 4
Voortzetting van de algemene bespreking4	Suite de la discussion générale 4
Berichten van verhindering.....32	Excusés 32

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 21.05 uur.)

**Ontwerp van programmawet (Stuk 2-1248)
(Evocatieprocedure)****Voortzetting van de algemene bespreking**

De heer René Thissen (CDH). – *Nu de meerderheid in de Kamer beslist heeft om de debatten 48 uur uit te stellen om nog eens goed te kunnen nadenken over de toekomst van het land, houden we het in de Senaat bij een schorsing van twee uur...*

De voorzitter. – *De Senaat doet rustig voort.*

De heer René Thissen (CDH). – *... waarna het debat door een andere minister wordt bijgewoond. Ik dacht dat een programmawet een saaie materie was, maar ik moet toegeven dat de heer Vandenberghe ook een programmawet in zeer lyrische bewoordingen kan becommentariëren.*

Wat de algemene bespreking betreft, zal ik het kort houden. Het belooft morgen een lange dag en ook een lange nacht te worden. Zoals ieder jaar sluit de meerderheid rond deze tijd de rangen, en jaagt ze met ijzeren discipline en grote overhaasting de aanslepende of vervelende wetsontwerpen door het parlement. Via de techniek van de programmawet, die niet door deze regering werd uitgevonden, kunnen zeer snel de vergissingen van de vorige regeerperiodes worden rechtgezet, een aantal dringende budgettaire bepalingen worden aangenomen, een aantal corporatistische eisen worden ingewilligd, bepaalde afwijkende gedragingen worden afgestraft en vooral hinderlijke debatten worden omzeild in de beide parlementaire assemblees. Andere regeringen hebben het deze regering voorgedaan. We zouden dit de huidige regering niet ten kwade duiden, als ze zich niet zo formeel had verbonden tot een radicale trendbreuk met dit soort praktijken. Het is echter bekend dat een belofte enkel bindt wie erin gelooft.

Het is al eerder gebeurd dat de Senaatscommissies de teksten beginnen te onderzoeken zodra erover gestemd is in de bevoegde Kamercommissie, maar we stellen nu zelfs een nieuwigheid vast. De werkzaamheden in de Senaatscommissies zijn deze keer al vóór de stemmingen in de Kamer begonnen, terwijl regering en volksvertegenwoordigers de oorspronkelijke teksten nog aan het amenderen waren.

Een dergelijke afwijking van de democratische praktijk getuigt van weinig respect voor het evenwicht tussen de uitvoerende en de wetgevende macht en voor de respectieve rol van de senatoren van meerderheid en oppositie.

We mogen ook niet blind zijn voor de vele ontsporingen in de massa wijzigingsbepalingen, waarvan de heer Vandenberghe er 200 heeft geteld.

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 21 h 05.)

**Projet de loi-programme (Doc. 2-1248)
(Procédure d'évocation)****Suite de la discussion générale**

M. René Thissen (CDH). – *Monsieur Duquesne, si la séance s'était un peu prolongée tout à l'heure, vous n'auriez peut-être pas été obligé de nous rejoindre et nous aurions pu gagner quelques heures. Nous sommes évidemment dans des logiques tout à fait différentes puisque, pour une fois, c'est la majorité qui décide de faire traîner les choses. À la Chambre, on reporte les débats de 48 heures pour se donner le temps de réfléchir sérieusement à ce qu'il faut faire pour assurer l'avenir du pays. Je constate par ailleurs que le Sénat, moins ambitieux peut-être, se contente, lui, d'une suspension de deux heures...*

M. le président. – *Nous adoptons un train de sénateur.*

M. René Thissen (CDH). – *... et fait appel à un autre ministre pour assister au débat.*

Je croyais que la discussion de la loi-programme serait nécessairement austère mais j'avoue avoir passé de bons moments. M. Vandenberghe est en effet parvenu à démontrer qu'il était possible d'être lyrique en discourant sur la loi-programme.

Je n'entrerai pas dans les détails puisque nous n'en sommes qu'au stade de la discussion générale, ce qui permettra à chacun de prendre un repos bien mérité. On nous annonce en effet pour demain une longue journée, une soirée prolongée et, surtout, une très longue nuit.

Chaque année, à pareille époque, la majorité serre les rangs : calendrier bousculé, services débordés, parlementaires réquisitionnés... La discipline de groupe redevient inflexible et les projets de loi en retard ou embarrassants sont votés dans la précipitation. La loi-programme – que vous n'avez pas inventée – est le fourre-tout qui permet de corriger en un temps record les défauts des législations précédentes, d'adopter dans l'urgence des dispositifs budgétaires qui augmentent ou réduisent les recettes et les dépenses de l'État, de donner satisfaction aux revendications corporatistes, de sanctionner les comportements déviants et, surtout, d'escamoter l'un ou l'autre débat de fond embarrassant devant les deux assemblées parlementaires. D'autres gouvernements ayant utilisé la recette avec une certaine efficacité, nous n'allons pas vous reprocher d'y recourir une nouvelle fois. Certes, la nouvelle majorité s'était formellement engagée à changer ces pratiques mais enfin, les promesses, nous le savons, n'engagent que celles et ceux qui y croient.

Toutefois, nous ne pouvons passer sous silence la dernière innovation que vous soumettez à votre majorité parlementaire. Habituellement, vu les contraintes du calendrier, il arrive que les commissions du Sénat entament l'examen du projet dès que les articles concernés sont votés par la commission correspondante à la Chambre, sans attendre le vote de la Chambre en séance plénière. Cette fois, on a encore fait plus fort : on a entamé les travaux en commission

De Raad van State heeft terecht gesteld dat de machtsdelegatie in te veel gevallen onredelijk ruim is. Onze collega Viseur heeft er in de Kamer acht aangestipt in diverse domeinen.

Wanneer dit zo frequent voorkomt en de parlementaire controle telkens wegvalt, is dan de representatieve democratie zelf niet bedreigd?

De uitoefening van bijzondere machten is enkel gerechtvaardigd als er geen andere mogelijkheid is om een besluit te nemen en als er urgentie is. In dit geval hebben we vooral de indruk dat dit de gemakkelijkste manier is om tot een besluit te komen in een regering waar de naderende verkiezingen de meningen en belangen steeds sterker doen uiteenlopen en de enige echte reden voor urgentie zijn. Ook al maakt het wetsontwerp over de rechten van de patiënt geen deel uit van de programmawet, toch blijkt uit de manier waarop men dat ontwerp onder allerlei voorwendsels wil laten aannemen, hoezeer de factor tijd wordt gebruikt om een ernstig debat uit de weg te gaan.

Wat de inhoud van de programmawet betreft, rijst de vraag of ze niet meer problemen creëert dan oplost.

Ik denk bijvoorbeeld aan de interpretatieproblemen bij de zoveelste correctie van de politiehervorming en de oprichting van een begeleidingscommissie.

Ik denk aan sociale problemen met het plan voor de kinesitherapeuten waarvan de uitvoering volledig aan de Koning wordt toevertrouwd.

Voort rijzen haalbaarheidsproblemen, als men de nu al overbelaste PWA's met het beheer van de dienstencheques belast.

Ook rijzen problemen van stabiliteit, als men de financieringsregels van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen voortdurend wijzigt zonder op bevredigende wijze de kosten voor de BSE-tests te dekken.

Er zijn opportuniteitsproblemen met betrekking tot de ontmanteling van goed werkende instellingen, zoals het Nationaal Onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden of met betrekking tot de overhaaste liberalisering van het goederenvervoer per spoor.

Ik zie ook improvisatieproblemen met betrekking tot de beroepsinlevingsovereenkomsten, die werden voorgesteld zonder het advies van de Nationale Arbeidsraad te vragen.

Er zijn problemen van onduidelijkheid met betrekking tot de organisatie van de bewakingsdiensten en van de veiligheidsdiensten bij de NMBS, terwijl het parlement nog niet officieel kennis heeft van de ontwerpen van beheerscontract met de Post en de NMBS.

Er rijzen problemen van incoherentie als men achteraf de gedeeltelijke overdracht van staatsgronden aan BIAC poogt te regulariseren.

Er zijn ten slotte problemen van laksheid, als de minister van Defensie enkele maanden voor de start van de kiescampagne de krijgsmacht aan derden gratis diensten kan laten aanbieden, de minister van Maatschappelijke Integratie met gulle hand subsidies mag uitdelen of een speciaal fonds wordt opgericht om de regeringsmededelingen de financieren.

du Sénat avant tout vote à la Chambre, alors que le gouvernement et les députés amendaient encore le texte original.

S'écarter à ce point des bonnes pratiques démocratiques dénote un piètre respect de l'équilibre entre les pouvoirs exécutif et législatif ainsi que des rôles respectifs des sénateurs de la majorité et de l'opposition.

Nous ne pouvons pas davantage ignorer d'autres dérives débusquées dans le maquis des nombreuses dispositions modificatives. M. Vandenberghe les a citées et parlé de plus de 200 dispositions.

Ainsi, le Conseil d'État a relevé fort justement que les délégations de pouvoirs sont élargies « au-delà du raisonnable » dans de trop nombreux cas. Notre collègue de la Chambre Jean-Jacques Viseur en a ainsi relevé huit lors des débats concernant les matières des affaires sociales, de l'emploi, des affaires intérieures, des transports, de Belgacom, de la Régie des bâtiments, du secteur du diamant et de l'intégration sociale.

Quand des pratiques de délégation excessive se généralisent avec une telle fréquence, quand le parlement ne peut plus contrôler le gouvernement, n'est-ce pas la démocratie représentative elle-même qui se trouve en danger ?

Le recours aux pouvoirs spéciaux ne peut se justifier que s'il n'y a pas d'autre moyen de décider et si l'urgence est réelle. Ici, on a surtout l'impression que c'est la manière la plus commode de se mettre d'accord au sein d'un gouvernement incapable d'arbitrer entre des points de vue et des intérêts de plus en plus divergents à mesure qu'approche l'échéance électorale, laquelle constitue d'ailleurs le seul vrai motif politique d'urgence. Même si cela ne fait pas partie de la loi-programme, la discussion qui a lieu aujourd'hui et les subterfuges que l'on trouve pour essayer de faire passer à tout prix la loi sur les droits du patient témoignent à quel point on utilise le temps pour essayer d'avancer et d'éviter des débats de fond.

J'en viens au fond. La discussion à la Chambre l'a montré et cela se confirme au Sénat, on peut légitimement se demander si cette loi-programme ne pose pas plus de problèmes qu'elle n'en résout.

De nombreux problèmes d'interprétation tout d'abord, notamment lorsqu'il s'agit de corriger une nouvelle fois la réforme des polices et de mettre en place une commission d'accompagnement, mal localisée d'ailleurs puisqu'elle sera installée auprès du service fédéral de la chancellerie et des services généraux plutôt qu'au sein de la Chambre.

Des problèmes sociaux ensuite, avec le plan de dégageant des kinésithérapeutes et dont l'exécution est complètement déléguée au Roi.

Des problèmes de faisabilité, quand on charge les ALE d'une nouvelle mission de gestion de prestations dans le cadre du titre-service, alors qu'elles en ont déjà par-dessus la tête.

Des problèmes d'instabilité, quand on rectifie sans cesse les règles de financement de l'Agence fédérale pour la sécurité alimentaire, sans toutefois assurer de façon satisfaisante la prise en charge des coûts des tests ESB.

Des problèmes d'opportunité, quand il s'agit de démanteler

Het beste nieuws dat deze wet bevat is de tax shelter, een maatregel die in de parlementaire commissie een grondig debat zonder overhaasting had verdiend.

Aangezien we het standpunt van de Europese Commissie over deze nieuwe fiscale uitgave niet kennen, mogen we ons terecht vragen stellen over de juridische uitvoerbaarheid van deze specifieke steun aan een economische sector. We zullen volgend jaar in ieder geval een evaluatie vragen van het voorspelde economische succes en van de invloed op de begroting, die uiteraard neutraal moet zijn!

In dit debat aan het einde van het parlementaire jaar valt het mij op dat de werkwijze van de regering ontgoochelt en helemaal niet overeenstemt met de zelfgenoegzaamheid die de eerste minister onlangs nog tentoon spreidde. De paarsgroene meerderheid is duidelijk op haar retour, haar kleuren verbleken met elke nieuwe spanning en tegenstelling en elke dag komen nieuwe meningsverschillen aan het licht.

Zoals de groenen ook steeds meer vrezen en het ook zeggen, gaan we een hete herfst tegemoet.

De heer Paul Galand (ECOLO). – *De herfst mag dan al heet worden, de lente zal veel mooie verrassingen in petto hebben.*

De heer René Thissen (CDH). – *Eerst moeten we nog wel de winter overleven. (Gelach)*

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – *Bij de bespreking van het voorliggend ontwerp van sociale programmawet wens ik stil te staan bij vier onderwerpen: het hoofdstuk over de werkgelegenheid; het artikel over de PWA's; de terugbetaling van de sociale Maribel en de verhoging van de keuringsrechten voor het IVK.*

Tot slot wil ik dan namens de VLD-fractie nog enkele

un organisme qui fonctionne, tel l'Institut national de recherche sur les conditions de travail, ou de libéraliser dans la précipitation le fret ferroviaire.

Des problèmes d'improvisation, à propos des conventions d'immersion professionnelle déposées dans l'urgence et sans avis du Conseil national du travail.

Des problèmes d'imprécision, à propos de l'organisation du gardiennage et des services de sécurité à la SNCB, alors que le Parlement n'a toujours pas officiellement connaissance des projets de contrat de gestion des deux grandes entreprises belges que sont La Poste et la SNCB.

Des problèmes d'incohérence, quand il s'agit de régulariser a posteriori la cession partielle à BIAC des terrains que l'État détenait à Bruxelles-National.

Des problèmes de laxisme enfin quand, à quelques mois de la campagne électorale, le ministre de la Défense peut accorder la gratuité pour des prestations effectuées par les forces armées au profit de tiers, quand le ministre de l'Intégration sociale est autorisé à distribuer très largement des subventions ou quand un fonds spécifique est créé et alimenté pour financer la communication gouvernementale.

Enfin la meilleure nouvelle qu'apporte cette loi concerne le *tax-shelter*, mesure qui aurait toutefois mérité un véritable débat en commission parlementaire, approfondi et sans précipitation.

Dans l'ignorance du point de vue de la Commission européenne sur cette nouvelle dépense fiscale, nous sommes en droit de nous interroger sur la viabilité juridique de cette aide spécifique à un secteur économique. En toute hypothèse, nous ne manquerons pas d'en réclamer l'évaluation dès l'année prochaine tant à propos des succès économiques annoncés que de l'impact budgétaire réputé neutre, évidemment !

Dans ce débat sénatorial de fin de session, mes observations sont forcément impressionnistes – nous entrerons dans les détails demain – ; elles n'en sont pas moins révélatrices d'un mode de fonctionnement du gouvernement décevant et terriblement en décalage avec l'autosatisfaction affichée encore tout récemment par le premier ministre. On sent nettement l'arc-en-ciel sur le déclin, ses couleurs pâlisant au gré des tensions et des dissensions ; or chaque jour il s'en révèle d'autres, n'est-ce pas, monsieur Galand ?

Comme le craignent de plus en plus les écologistes, et ils le disent, l'automne sera chaud. Nous essayerons de faire en sorte que vous y trouviez toute la chaleur voulue.

M. Paul Galand (ECOLO). – *Si l'automne sera chaud, le printemps sera plein de belles surprises.*

M. René Thissen (CDH). – *Encore faudra-t-il d'abord passer l'hiver. (Rires et sourires)*

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Je voudrais m'attarder sur quatre aspects du chapitre social de la loi-programme : l'emploi, les ALE, le remboursement du Maribel social et l'augmentation des droits d'expertise, dans le cadre de l'IEV.*

Je voudrais ensuite, au nom du groupe VLD, attirer votre attention sur certains points positifs de cette loi-programme.

Le chapitre relatif à l'emploi est assez modeste et plutôt

inhoudelijke verdiensten van deze programmawet onder de aandacht brengen.

Het hoofdstuk over de werkgelegenheid is vrij bescheiden en eerder technisch. De arbeidswet moest aan de Europese richtlijn inzake de zondagsrust en arbeidsduur voor artsen, veeartsen en tandartsen worden aangepast. Toch rijzen er vragen bij de concrete gevolgen die deze nieuwe maatregel voor de betrokkenen zal hebben.

De artikelen die de Koning machtigen om bijzondere toepassingsbepalingen vast te leggen om deeltijdse werknemers vaderschaps- en adoptieverlof toe te kennen, zijn een goede zaak. Ze bevorderen de principiële gelijkheid tussen voltijdse en deeltijdse werknemers. Ook de integratie van het Nationaal Onderzoeksinstituut voor Arbeidsomstandigheden in het ministerie van Arbeid en Tewerkstelling is positief. Hopelijk zal die integratie leiden tot een nieuwe dynamiek op het vlak van arbeidsomstandigheden, zoals het bestrijden van stress.

De bepalingen over de beroepsinlevingsovereenkomsten zijn een smet op de wet. Ik heb het in eerste instantie over de vorm. Puur inhoudelijk volgen we de minister in haar opvatting dat elke stagiair in de toekomst moet kunnen terugvallen op een minimum aantal rechten en, niet te vergeten, plichten. Het kan echter niet de bedoeling zijn om deze bepalingen aan te grijpen om werkgevers op extra kosten te jagen. De commotie rond die bepalingen en het daaruit voortgevloeide belangenconflict hadden we kunnen voorkomen indien er in plaats van onverhoeds te amenderen, een andere procedure was gevolgd. Snel werken kan, maar dan moet er wel efficiënt worden gewerkt en dat was niet het geval. Gelet op de wel erg kritische kanttekeningen van de Raad van State op de inhoudelijke bepalingen van het amendement, was het geen overbodige luxe geweest er eerst kennis van te nemen. Over de beroepsinlevingsovereenkomsten werd immers al geruime tijd met de bevoegde instanties onderhandeld.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Mevrouw Van Riet, u had het over het belangenconflict dat het Vlaams Parlement heeft ingeroepen in verband met de programmawet. Bedoelt u dat de ‘oplossing’ van de regering u niet voldoet?

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – We betreuren dat het op die manier is verlopen. Men had het advies van de Raad van State moeten vragen alvorens het tweede amendement in te dienen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Het amendement dat naar aanleiding van het belangenconflict werd ingediend, voldoet dus wel aan uw wensen?

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – Ja.

De VLD is niet erg opgetogen met het oorspronkelijke artikel 74 over de PWA's omdat de rol van de PWA's in het verhaal van de dienstencheques te groot wordt. In tegenstelling tot onze visie dat PWA's moeten worden geïntegreerd in het systeem van dienstencheques, neigt de regeling die de minister voorstelt, eerder naar het omgekeerde: het systeem van dienstencheques wordt een onderdeel van de PWA's. PWA's kunnen met andere woorden van twee walletjes eten, terwijl privé-

technique. La loi sur le travail doit être adaptée à la directive européenne en matière de repos dominical et de durée du travail pour les médecins, les vétérinaires et les dentistes. Des questions restent néanmoins posées quant aux conséquences concrètes de cette nouvelle mesure pour les intéressés.

Nous approuvons les articles qui habilitent le Roi à fixer des mesures particulières d'application visant à accorder un congé d'adoption et de paternité aux travailleurs à temps partiel. Autre point positif : l'intégration de l'Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail dans le ministère de l'Emploi et du Travail.

Les dispositions relatives aux contrats de mise en situation professionnelle entachent la loi. J'aborderai en premier lieu la question de la forme. Sur le plan du contenu proprement dit, nous considérons, comme la ministre, que chaque stagiaire doit pouvoir compter sur un nombre minimum de droits, mais aussi de devoirs. On ne doit cependant pas pouvoir se servir de ces dispositions pour infliger des frais supplémentaires aux employeurs. Nous aurions pu éviter l'agitation qui a entouré ces dispositions. Nous aurions pu éviter le conflit d'intérêts qui s'ensuivit, si, au lieu d'amender le texte, nous avions suivi une autre procédure.

Un travail rapide doit aussi être synonyme de travail correct, ce qui ne fut pas le cas. Étant donné les observations fort critiques du Conseil d'État concernant les dispositions contenues dans l'amendement, il n'aurait pas été superflu de commencer par en prendre connaissance.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Vous avez parlé du conflit d'intérêts soulevé par le parlement flamand au sujet de la loi-programme. Voulez-vous dire que la « solution » du gouvernement ne vous satisfait pas ?

Mme Iris Van Riet (VLD). – Nous regrettons que les choses se soient passées de cette manière. L'avis du Conseil d'État aurait dû être demandé avant de déposer le deuxième amendement.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – L'amendement déposé à propos du conflit d'intérêts vous satisfait-il ?

Mme Iris Van Riet (VLD). – Oui.

Le VLD n'est pas vraiment enchanté par la version initiale de l'article 74 relatif aux ALE parce que le rôle des ALE dans la distribution des chèques-service est trop important. Nous pensons que les ALE doivent être intégrées dans le système des chèques-service mais la réglementation que propose le ministre vise plutôt à faire du système des chèques-service une partie des ALE. Ces dernières peuvent donc manger à deux râteliers alors que les sociétés privées ne peuvent opter que pour le système des chèques-service qui est plus limité et

ondernemingen enkel in het systeem van dienstencheques kunnen stappen dat qua taakafbakening beperkter is en dat duurder zal blijven dan het PWA-systeem. De dienstencheques zullen wel een deel van de PWA'ers oriënteren naar een job met een arbeidsovereenkomst sui generis, maar tegelijk zal de huidige PWA-formule voor vele werklozen eerder een werkloosheidsval dan wel een doorstromingsmechanisme naar de reguliere arbeidsmarkt blijven.

Ook de door ons gewraakte vrijstellingsmogelijkheid voor PWA'ers als werkzoekende blijft nog steeds van kracht. De kritiek die de VLD daaromtrent tijdens de bespreking van de wet op de dienstencheques heeft geuit, werd in de wind geslagen. We willen de minister erop wijzen dat dit echt wel de laatste stap moet zijn in de versterking van de PWA-structuren. Het valt overigens te betreuren dat de operationalisering van de dienstencheques zolang op zich laat wachten. Dat heeft uiteraard te maken met de vertragingen bij het sluiten van een samenwerkingsakkoord op het niveau van de deelgebieden. Een van de belangrijkste conflicten die zich op dat vlak tussen Vlaanderen en Wallonië aftekenden, betrof de vraag of werknemers in het systeem van dienstencheques al dan niet met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur moesten worden in dienst genomen. Gelukkig zal in het definitieve akkoord ook een plaats voor de uitzendsector zijn weggelegd.

Thans zal ik het hebben over de fiscale aftrekbaarheid van de terugbetaalde Maribel-bis- en -ter-vorderingen.

De berichten in de pers over de terugbetaling van de Maribelsteun zijn weeral niet rooskleurig. Voor België dreigt een dwangsom van de Europese Commissie. De VLD-fractie is echter verheugd dat tijdens de bespreking van de programmawet een oplossing werd gevonden inzake de fiscale aftrekbaarheid van de terugbetaalde bedragen in het kader van de terugvordering van de Maribel-bis- en Maribel-ter-steun. De voorgestelde oplossing komt tegemoet aan de verzuchtingen van de ondernemingen die in de periode 2000-2001 verlieslatend waren. Die bedrijven hebben, zoals de winstgevende ondernemingen in die periode, terugbetalingen gedaan die onrechtmatig fiscaal werden afgetrokken. In tegenstelling tot de winstgevende bedrijven hebben ze het voordeel van die financiële aftrek nog niet kunnen realiseren. Ze hebben hun aftrekbare verliezen enkel kunnen overdragen. Zonder het amendement dat door de VLD in de Kamer werd ingediend, zouden deze bedrijven verplicht geweest zijn het onrechtmatige fiscale voordeel dat ze nog niet gerealiseerd hebben, al terug te betalen. Nu kunnen deze bedrijven hun fiscale verliezen afbouwen, zodat ze het fiscale voordeel nooit zullen kunnen realiseren en een terugbetaling dus overbodig wordt.

De vlees- en de vissector is niet blij met de geplande verhoging van de keurrechten voor de financiering van het voedselagentschap. De sector is echter ook misnoegd over de manier waarop tot deze tariefverhoging wordt overgegaan. Volgens de sector was een consultatieronde hierover in het raadgevend comité van het IVK wenselijk geweest. De sector heeft daar ook op aangedrongen. De communicatie tussen de verantwoordelijken van het IVK en de vlees- en vissector is echter nog steeds voor grondige verbetering vatbaar is. Bovendien vangen we nog steeds geruchten op dat de

plus cher que celui des ALE. Les chèques-service permettront à une partie des travailleurs des ALE d'obtenir un emploi basé sur un contrat sui generis. Mais, en même temps, la formule actuelle des ALE maintiendra de nombreux chômeurs dans le piège du chômage plutôt que de leur permettre de s'intégrer dans le marché régulier de l'emploi.

Nous regrettons qu'il ait fallu attendre si longtemps avant que les chèques-service soient opérationnels. Ceci est bien entendu dû aux retards pris dans la signature d'un accord de coopération entre les entités fédérées. Un des conflits les plus importants entre la Flandre et la Wallonie portait sur la question de savoir si, dans le système des chèques-service, les travailleurs devaient être engagés sur la base d'un contrat de travail à durée indéterminée. Heureusement, une place pour le secteur du travail intérimaire sera réservée dans l'accord définitif.

J'en viens maintenant à la déductibilité fiscale des demandes de remboursement de Maribel bis et ter. La Belgique risque de se voir imposer une astreinte par la Commission européenne. Le groupe VLD se réjouit toutefois que, durant l'examen de la loi-programme, une solution ait été trouvée à la déductibilité fiscale du remboursement des aides Maribel bis et ter. La solution proposée rencontre les plaintes des entreprises qui étaient déficitaires durant la période 2000-2001. Ces dernières ont, tout comme les entreprises bénéficiaires, effectué des remboursements qui ont été déduits indûment. Mais, contrairement aux entreprises bénéficiaires, elle n'ont pas encore pu retirer un avantage de cette déductibilité. Sans l'amendement déposé par le VLD à la Chambre, ces entreprises auraient été obligées de rembourser déjà cet avantage fiscal qu'elles n'ont pas encore réalisé. Elles peuvent désormais réduire leurs pertes fiscales de sorte qu'elles ne pourront jamais réaliser l'avantage fiscal. Un remboursement devient dès lors superflu.

Le secteur de la viande et du poisson n'est pas satisfait de l'augmentation des droits d'expertise pour le financement de l'agence fédérale alimentaire. Le secteur est également mécontent de la manière dont cette augmentation de tarif a été décidée. Il estime que le comité consultatif de l'IEV aurait dû être consulté en la matière. La communication entre les responsables de l'IEV et le secteur de la viande et du poisson pourrait être sensiblement améliorée. Ce qui est positif, c'est que les cotisations des établissements de la catégorie supérieure sont plafonnés à 50.000 euros.

Cette loi-programme est aussi un ramassis d'adaptations techniques, il est vrai, nécessaires. Il y avait aussi des amendements essentiels au point de vue du contenu, mais il aurait été préférable de les proposer séparément et à un autre moment. On doit prévenir des situations telles que celle des contrats de mise en situation professionnelle.

Néanmoins, la loi-programme contient quelques éléments positifs.

C'est ainsi que les articles 32 et 33 concrétisent la mesure incitant les kinésithérapeutes à quitter la profession, les coûts étant pris en charge par l'assurance maladie après paiement par le fonds de participation.

Simultanément, la loi-programme normalise une situation existante, à savoir que des tiers qui souhaitent obtenir des informations auprès de la banque carrefour peuvent, contre

controles in elke keurkring niet even streng zijn. Positief is dat de bijdragen voor inrichtingen die in de hoogste categorie vallen op 50.000 euro geplafonneerd zijn, zodat de sector niet nodeloos op kosten gejaagd wordt.

Ook deze programmawet is een bont allegaartje van, weliswaar noodzakelijke, technische aanpassingen. Nochtans waren er ook inhoudelijk wezenlijke amenderingen, maar ons inziens had men die beter afzonderlijk en op een ander tijdstip voorgesteld. Situaties als deze met de beroepsinlevingsovereenkomsten moeten worden voorkomen.

Niettemin bevat de programmawet inhoudelijk enkele belangrijke positieve punten.

Zo voorzien de artikelen 32 en 33 in een concretisering van de uitredingsmaatregel voor de kinesitherapeuten, waardoor de kosten na uitbetaling door het participatiefonds worden ten laste genomen door de ziekteverzekering.

Tevens formaliseert de programmawet een bestaande praktijk, namelijk dat derden die informatie van de kruispuntbank wensen, hiertoe tegen betaling een overeenkomst kunnen afsluiten.

Een andere positieve ontwikkeling is de bepaling in de artikelen 44 tot en met 50 dat contractuele personeelsleden van autonome overheidsbedrijven onder het gewone sociale zekerheidssysteem vallen.

Ten slotte verwijs ik ook naar de bepalingen over tax shelter die de bestaande instrumenten op gemeenschaps- en gewestelijk niveau aanvullen met een federaal fiscaal aantrekkelijk mechanisme bij investeringen in de productie van audiovisuele werken.

Het is onder meer daarom dat de VLD-fractie dit ontwerp van sociale programmawet kan goedkeuren.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik vertel u geen nieuws wanneer ik zeg dat ik niet gelukkig ben met weer een programmawet. Deze traditie gaat vele jaren terug. De bedoeling was prangende financiële problemen op korte termijn door middel van een vuilbakwet op te lossen als dat op een andere wijze binnen de gestelde termijn niet mogelijk was. De programmawet is dus een noodzakelijk kwaad.

Deze regering en de meerderheid waarvan ik deel uitmaak zijn er tot op vandaag nog niet in geslaagd op dit vlak iets te wijzigen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Dat is al drie jaar zo. Zelfs de voorzitter van deze assemblee heeft reeds aangegeven dat het zo niet meer kan.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik weet het, maar het is ook niet evident. We doen wat we kunnen. Ik geef een concreet voorbeeld. We worden momenteel geconfronteerd met een accuut probleem: de financiering van de schade opgelopen in de BSE-crisis. Dat moet op korte termijn worden opgelost. De betrokken minister, die toevallig tot mijn partij behoort, meende dat dit niet in een programmawet moest worden opgelost, hoewel het er vroeger ongetwijfeld wel zou zijn in opgenomen. Dit is geen nieuw politiek probleem, maar louter een probleem inzake de financiering van de kosten veroorzaakt door de BSE-crisis. Onze minister van Volksgezondheid was van oordeel dat dit beter via een afzonderlijk wetsvoorstel werd geregeld. De Kamer was het

paiement, conclure un accord avec cette dernière.

Autre développement positif, les articles 44 à 50 de la disposition prévoient que le personnel contractuel d'entreprises publiques autonomes relève du système de sécurité social ordinaire.

Enfin, je me réfère également aux dispositions relatives à la tax-shelter qui complètent les instruments communautaires et régionaux existants par un mécanisme fiscal fédéral attrayant lors d'investissements dans la production d'œuvres audiovisuelles.

C'est notamment pour cette raison que le groupe VLD pourra voter ce projet de loi-programme.

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je ne suis pas heureux d'être confronté de nouveau à une loi-programme. Ce genre de loi fut institué pour résoudre en son temps des problèmes financiers pressants qui ne semblaient pas pouvoir être pris en charge autrement. C'est un mal nécessaire. Ce gouvernement et la majorité dont je fais partie n'ont pas encore réussi à y changer quoi que ce soit.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *C'est ainsi depuis trois ans ; même le président de cette assemblée dit que cela ne peut persister.*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je sais. Ce n'est pas évident. Nous faisons ce que nous pouvons. Par exemple, nous devons résoudre à court terme la question du financement des dommages causés par la crise de l'ESB. Le ministre concerné, qui appartient au même parti que moi, était d'avis que cela ne devait pas être résolu par le biais d'une loi-programme mais bien par une loi distincte. La Chambre n'a pas suivi. Tous les moyens furent utilisés pour empêcher que ce problème ne trouve une solution par la voie parlementaire normale. Certes, cela aurait pris du temps. Mais en agissant ainsi, on pénalise un ministre qui voulait éviter le recours à la loi-programme et on reporte cette question à la rentrée. C'est*

daar niet mee eens. Alle technieken werden aangewend om te beletten dat deze oplossing op een normale parlementaire wijze zou worden afgehandeld. Ik begrijp dat de discussie over een afzonderlijk wetsontwerp meer tijd vergt, maar een minister die probeert de techniek van de programmawet te ontwijken, wordt bestraft. Deze kwestie zal niet voor het reces worden opgelost. Wij betreuren dat, maar we leggen ons neer democratische regels.

Ik heb daar geen probleem mee want financiële problemen zijn relatief kleine problemen die altijd opgelost worden. Het politieke incident dat er daar in de Kamer over ontstaan is en waardoor het onmogelijk is geworden om deze problematiek... (*Protest van de heer Vandenberghe*)

De oppositie heeft verhinderd dat er in de Kamer kan worden gestemd.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – Vandaag kon er niet gestemd worden, maar de Kamer kan tot zaterdag uitrusten.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Dat gebeurde op vraag van de meerderheid.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – De Kamer wacht op onze amendementen in de programmawet.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik heb geen problemen met het respecteren van termijnen, bijvoorbeeld dat er vijf dagen moeten verlopen tussen de aanvaarding van een zinvol amendement en de eindstemming. Dat is natuurlijk geen argument om te beweren dat er in de toekomst geen enkel amendement meer zal worden aanvaard, maar dat is een andere discussie die ik niet steun.

Het gevolg is wel dat deze dringende problematiek niet opgelost is. Dat had perfect gekund in het raam van een programmawet. De minister beweerde dat zij daar buiten de programmawet een open politiek debat wenst over te voeren en werd onmiddellijk door de oppositie in de klem gezet. Zij die braafjes de democratische spelregels spelen, worden gevisieerd.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Ik vind het ontroerend vast te stellen hoe u al drie jaar na mekaar praktijken verdedigt die u in het verleden altijd veroordeeld hebt.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik heb gezegd dat ik er niet mee akkoord ga.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – U brengt al drie jaar verzachtende omstandigheden aan. Zelfs de voorzitter van de Senaat stelde twee jaar geleden dat een dergelijke behandeling van programmawetten eigenlijk niet kan en hij heeft natuurlijk gelijk.

Het is ontroerend vast te stellen hoe vlug de heer Lozie, wiens partij zich daar in het verleden niet aan bezondigde, deze politieke cultuur overneemt.

Ik heb nog nooit zo'n metamorfose gezien. Ik kan dit nog aannemen van partijen die vroeger ook aan de macht hebben deelgenomen en deze praktijken zelf hebben toegepast, maar van een partij die altijd in de oppositie zat, verbaast mij dat ten zeerste.

U zegt dat uw minister dit met een afzonderlijke wet wenste te regelen, maar blijkbaar is zij door de meerderheid

regrettable, mais nous acceptons les règles démocratiques.

Les problèmes financiers sont des problèmes relativement peu importants qui sont toujours résolus. L'incident politique qui s'est produit à la Chambre et qui a rendu impossible....

(Protestations de M. Vandenberghe)

L'opposition a empêché le vote à la Chambre.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Le vote n'a pu avoir lieu aujourd'hui mais la Chambre peut se reposer jusqu'à samedi.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Cela s'est fait à la demande de la majorité.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *La Chambre attend nos amendements à la loi-programme.*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Le respect des délais ne me pose aucun problème. Le fait que cinq jours doivent s'écouler entre l'acceptation d'un amendement utile et le vote final n'est pas un argument pour affirmer qu'à l'avenir plus aucun amendement ne sera accepté. C'est une autre discussion que je ne soutiens pas.*

Ce problème urgent n'est dès lors pas résolu alors qu'il aurait pu l'être dans le cadre d'une loi-programme. La ministre disait souhaiter mener un débat politique ouvert en dehors de la loi-programme et elle a été immédiatement été mise au pied du mur par l'opposition. Ceux qui veulent sagement respecter les règles du jeu démocratique sont visés.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Il est étonnant d'observer comment depuis trois ans déjà vous défendez des pratiques que vous combattiez dans le passé.*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *J'ai dit que je n'étais pas d'accord.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Vous excipez depuis trois ans de circonstances atténuantes. Il y a deux ans, le président du Sénat a dit qu'un tel traitement des lois-programme n'était pas possible et il avait bien entendu raison.*

Il est étonnant de voir à quelle vitesse M. Lozie adopte cette culture politique. Je n'ai jamais vu une telle métamorphose. Je puis accepter cette attitude de la part de partis qui ont participé au pouvoir dans le passé et ont eux-mêmes appliqué ces pratiques, mais de la part d'un parti qui a toujours été dans l'opposition, cela m'étonne au plus haut point.

Vous dites que votre ministre voulait régler la question par une loi séparée mais elle a manifestement été rappelée à l'ordre par la majorité.

teruggefloten.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Dat is niet juist.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Dan verwijt u de oppositie dat ze oppositie voert. Uw partij heeft zich helemaal verzoend met de nieuwe politieke cultuur, die echter niets anders is dan de oude politieke cultuur.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik leg de schuld niet alleen bij de oppositie en niet alleen bij de meerderheid. Wij hebben dit concrete dossier proberen op te lossen buiten de programmawet, maar ik stel vast dat we daarvoor afgestraft worden. Het voorstel bevat nochtans slechts enkele artikelen. We hebben al andere wetten goedgekeurd die 60 tot 70 artikelen bevatten. De programmawet telt er veel meer. We zullen in de toekomst eerst wel eens goed nadenken.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Dergelijke discussies zijn al te vrijblijvend. Het Vlaams Blok is wat dat betreft natuurlijk nooit met de praktijk geconfronteerd. Uw spitsbroeders in Nederland hebben hun programma in drie weken tijd helemaal verkracht en zijn op hun knieën gaan zitten om de gegeerde machtspositie in de regering te verwerven. Ik hoop dat u nooit verantwoordelijkheid in de regering zult moeten opnemen en we zullen alles in het werk stellen om dat te voorkomen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Moeten wij ons verantwoorden voor de houding van Nederlandse politici die niets met ons te maken willen hebben?

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – De heer Dewinter en andere leden van uw partij proberen mee te profiteren van het succes van de lijst Fortuyn en worden er al te graag mee geassocieerd. Het is goed mogelijk dat u zich daarvan distantieert, maar het is een feit dat de lijst Fortuyn, die dezelfde standpunten verdedigt als het Vlaams Blok, in de kortste keren een totale ommezwaai heeft gemaakt en er alles voor doet om deel te nemen aan de macht.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Ik vraag mij af wat dat met de programmawet te maken heeft. U probeert de discussie op een onderwerp te brengen dat niets te maken heeft met de programmawet noch met de wijze waarop ze hier al jaren wordt behandeld. Ik trap daar niet in.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Voor zover ik weet, is dit de eerste keer dat er tijdens de bespreking van een programmawet een belangenconflict aanhangig is gemaakt. De discussie over de programmawet heeft in de Kamer vertraging opgelopen ingevolge het invoeren van een belangenconflict. Het betreft twee artikelen die door minister Onkelinx tijdens de bespreking werden voorgesteld en als amendement in de Kamer werden ingediend. Het Vlaams Parlement heeft een belangenconflict ingeroepen omdat deze artikelen betrekking hebben op de strijd tegen de werkloosheid en dat een materie is die tot de federale bevoegdheid behoort, maar aangezien er ook sprake is van vorming, zijn de gemeenschappen ook bevoegd.

Het belangenconflict is in dit geval opgeheven door het indienen van een amendement waarmee het Vlaams Parlement zich akkoord heeft verklaard. De Senaat heeft zich zelfs niet in de procedure hoeven te mengen aangezien de Kamer met het Vlaams Parlement tot een vergelijk is

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Ce n'est pas exact.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Vous reprochez à l'opposition de faire de l'opposition. Votre parti s'est entièrement réconcilié avec la nouvelle culture politique qui n'est cependant rien d'autre que l'ancienne.*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je n'accuse pas seulement l'opposition ou la majorité. Nous avons essayé de résoudre ce dossier concret en dehors de la loi-programme mais je constate que nous avons été sanctionnés. La proposition ne contient pourtant que quelques articles. Nous avons déjà adopté d'autres lois contenant 60 ou 70 articles. La loi-programme en compte beaucoup plus. À l'avenir, nous devons d'abord bien réfléchir.*

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *De telles discussion n'engagent à rien. Le Vlaams Blok n'est bien entendu jamais confronté à la réalité. Vos frères d'armes néerlandais n'ont eu besoin que de trois semaines pour renier leur programme et ont dû courber l'échine pour obtenir leur place au gouvernement. J'espère que vous n'aurez jamais à assumer de responsabilités au gouvernement et nous ferons tout pour l'empêcher.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Devons-nous rendre des comptes de l'attitude de politiciens néerlandais qui n'ont rien à voir avec nous ?*

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *M. Dewinter et d'autres membres de votre parti tentent de profiter du succès de la liste Fortuyn et s'y associent volontiers. Il est possible que vous vous en distanciez mais il est un fait que la liste Fortuyn, qui défend les mêmes idées que le Vlaams Blok, a effectué un rapide revirement politique et tout fait pour participer au pouvoir.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Je me demande en quoi cela concerne la loi-programme. Vous essayez de détourner la conversation mais je ne mange pas de ce pain-là.*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Pour autant que je sache, c'est la première fois qu'un conflit d'intérêt est soulevé durant l'examen d'une loi-programme. Celui-ci a par conséquent subi un retard à la Chambre. Le conflit porte sur deux articles proposés au cours de la discussion par Mme Onkelinx et qui ont été déposés à la Chambre sous la forme d'un amendement. Le parlement flamand a soulevé un conflit d'intérêt parce que ces articles concernent la lutte contre le chômage – une matière fédérale – mais, puisqu'il est également question de formation, les Communautés sont elles aussi compétentes.*

Le conflit a disparu à la suite de l'adoption d'un amendement sur lequel le parlement flamand s'est déclaré d'accord. Le Sénat n'a donc même pas dû s'immiscer dans la procédure puisque la Chambre et le parlement flamand ont trouvé un accord.

Dans la discussion sur l'avenir du Sénat, cet incident montre clairement que de tels problèmes doivent être évités mais que,

gekomen.

In de discussie over de toekomst van de Senaat toont dit voorval duidelijk aan dat dergelijke problemen moeten worden vermeden, maar als ze toch ontstaan, mogen ze niet op die manier worden opgelost. Bij bevoegdheidsconflicten tussen het federale parlement en de deelparlementen mag de Senaat niet de functie krijgen van bemiddelaar of van oplosser van conflicten. Aangezien er vaak politieke standpunten worden ingenomen, zal men verder van een oplossing verwijderd zijn dan men ooit had kunnen vermoeden. De Senaat moet veeleer aan conflictpreventie doen.

Ik heb geen toelating gevraagd aan de eerste minister, noch aan mijn partijgenoten in de andere parlementen.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Collega, bent u gedekt door de meerderheid?

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik ben niet gedekt door de meerderheid. Wat ik zeg is echter niet onbelangrijk. Als het Vlaamse, het Waalse of een Gemeenschapsparlament een belangenconflict inroept, is het kwaad geschied en is het probleem nog moeilijk op te lossen. Dit zal in de toekomst, als de Senaat alleen uit gemeenschapssenatoren bestaat ...

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – De meerderheid moet filibusteren omdat het verslag nog niet gereed is.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). –

De heer Vandenberghe vindt dat de meerderheid uitblinkt in stilzwijgen en niet deelneemt aan het debat over de programmawet omdat ze hierover niets te vertellen heeft.

We zijn er met deze Senaat deze zomer op vooruitgegaan. Fractieleden van de meerderheid hebben inhoudelijke opmerkingen gemaakt. Ik heb de uiteenzetting van de heer Vandenberghe geapprecieerd omdat ze het door de regering gepresteerde werk inhoudelijk heeft geanalyseerd. Over de beoordeling van het regeringswerk verschillen we uiteraard van mening, maar de analyse voedt het debat. De leden van de meerderheid moeten echter kans krijgen om te repliceren. Als de heer Vandenberghe zegt dat de heer Lozie filibustert, antwoord ik dat ook de heer Vandenberghe niets anders heeft gedaan dan een nodeloze discussie voeren over punten die niet rechtstreeks betrekking hebben op de programmawet.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Op de heer Van Quickenborne die recent lid werd van de meerderheid, is blijkbaar het Pauluseffect van toepassing. Ik heb daarnet in de wandelgangen voorspeld dat de heer Van Quickenborne de tribune zou bestijgen. Mijn voorspelling is al uitgekomen.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De voorspellingscapaciteiten van de heer Vandenberghe zijn inderdaad groot. De overstap van de oppositie naar de meerderheid kan bij de heer Vandenberghe als eigenaardig overkomen, maar heeft het voordeel dat men aan beide kanten heeft gestaan tijdens dezelfde zittingsperiode.

Dan is men in staat om de discussie op de juiste punten af te lijnen. Ik zal u straks uiteenzetten waarom ik denk dat de programmawet in de goede richting evolueert. Mijnheer Vandenberghe, ik weet dat ik u nooit volledig kan overtuigen, maar u zal het met me eens zijn dat er een aantal positieve

s'ils apparaissent néanmoins, nous devons les résoudre de cette manière. Lors des conflits de compétences entre le parlement fédéral et les parlements régionaux et des Communautés, le Sénat ne peut jouer les intermédiaires ou résoudre les conflits. Il doit plutôt œuvrer à leur prévention.

Je n'ai pas demandé la permission du premier ministre ni celle de mes collègues de parti des autres assemblées.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Êtes vous couvert par la majorité ?*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je ne le suis pas mais mes propos ne sont pas sans importance. Lorsqu'un parlement régional ou communautaire invoque un conflit d'intérêts, le mal est fait et le problème est encore plus difficile à résoudre. À l'avenir, lorsque le Sénat ne comptera plus que des sénateurs de communauté ...*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *La majorité est condamnée à faire de l'obstruction parce que le rapport n'est pas encore prêt.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *M. Vandenberghe trouve que la majorité brille par son silence et n'a rien à dire sur la loi-programme.*

Le Sénat a fait des progrès à cet égard. Des membres de la majorité ont formulé des remarques de fond. J'ai apprécié l'intervention de M. Vandenberghe parce qu'il analyse le contenu du travail fourni par le gouvernement. Certes, notre appréciation diverge mais l'analyse alimente le débat. Les membres de la majorité doivent toutefois avoir la possibilité de répliquer. Quand M. Vandenberghe accuse M. Lozie de faire de l'obstruction, je lui rétorque qu'il n'a lui-même rien fait d'autre que de discuter inutilement de points qui ne concernent pas directement la loi-programme.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *J'avais prédit que M. Van Quickenborne, qui vient de rallier la majorité, monterait à la tribune. Ma prédiction s'est réalisée.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Les pouvoirs de prédiction de M. Vandenberghe sont en effet très grands. Il peut lui sembler curieux de passer de l'opposition à la majorité mais cela m'a permis de siéger des deux côtés au cours de la même législature.*

Cela permet de bien cibler la discussion. Je vous dirai tout à l'heure pourquoi j'estime que la loi-programme va dans le bon sens. Vous admettez avec moi, M. Vandenberghe, que certaines tendances positives se dessinent, comme l'apparition sympathique de M. Lozie à la tribune lors de la discussion de la loi-programme !

tendensen te merken zijn, met name de sympathieke verschijning van Frans Lozie op het spreekgestoelte bij de bespreking van de programmawet!

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik ben verheugd vast te stellen dat de heer Vandenberghe een positieve evolutie ziet in de gemoedstoestand van de heer Van Quickenborne bij zijn overstap naar de meerderheid. Ik heb de heer Vandenberghe de voorbije dagen bijzonder ongelukkig gezien. Misschien moet hij een voorbeeld nemen aan de heer Van Quickenborne.

Ik wil een voorstel formuleren over de problematiek van belangenconflicten bij programmawetten.

Iedereen weet dat een programmawet een risicowet is. Programmawetten gaan over budgettaire aangelegenheden en moeten snel worden behandeld. Niemand betwist de noodzaak van programmawetten en we zijn het er ook over eens dat ze zo beknopt mogelijk moeten zijn. De nieuwe meerderheid slaagt er nog te weinig in om die doelstelling te realiseren.

Aangezien de toekomstige Senaat zal samengesteld zijn uit vertegenwoordigers van de gewesten en de gemeenschappen, zouden we die Senaat de verplichting kunnen opleggen vóór de eindstemming van een programmawet in de Kamer, na te gaan of er geen risico bestaat dat de programmawet een conflict inhoudt met de gewesten en de gemeenschappen. We moeten immers vermijden dat een gemeenschap of een gewest via een stemming in haar eigen kamer een politiek standpunt inneemt dat een conflict veroorzaakt. Conflictpreventie is te verkiezen boven het zoeken van een oplossing achteraf. Ik zie daarvoor een taak weggelegd voor de Senaat. Dat voorstel kan best opgenomen worden in de discussie over de toekomstige Senaat.

Dan wil ik het nog over wat anders hebben, namelijk de politiehervorming. Ik ben dan ook blij dat de minister van Binnenlandse Zaken hier aanwezig is.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Gaat het over de communicatie van de minister van Binnenlandse Zaken?

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Van communicatie heb ik weinig verstand, want ik ben geen communicatiespecialist. Ik heb wel vastgesteld dat de CD&V de jongste tijd prachtige staaltjes op het vlak van communicatie heeft gegeven, bijvoorbeeld naar aanleiding van de euthanasiewetgeving. Maar ja, iedereen heeft zijn manier om te communiceren en ik weet ook wel dat ik niemand lessen te geven heb.

Ik heb het nu over de politiehervorming. Die is tot stand gekomen naar aanleiding van verschillende aanbevelingen uit verschillende onderzoekscommissies. De concrete basis voor de hervorming waren de Octopus-onderhandelingen, waarop wij door de toenmalige eerste minister bewust niet werden uitgenodigd, hoewel we bereid waren om mee te werken. De Octopus-akkoorden werden zonder ons en tegen onze opvattingen in gesloten.

De nieuwe regering heeft bij haar ontstaan in 1999 beslist om de principes van de akkoorden die door de vorige regering waren vastgelegd, over te nemen. Wij hebben deze politieke keuze gemaakt omdat de vraag vanuit de bevolking zo groot en de toestand van ons land zo ernstig was dat we de hervorming niet op de helling wilden zetten. Deze belangrijke

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je me réjouis que M. Vandenberghe observe une évolution positive dans les états d'âme de M. Van Quickenborne lors de son ralliement à la majorité. Ces derniers jours, M. Vandenberghe m'a paru bien malheureux. Peut-être devrait-il prendre exemple sur M. Van Quickenborne.*

Je voudrais formuler une proposition sur la question des conflits d'intérêts soulevés par les lois-programmes.

Une loi-programme est une loi risquée. De telles lois concernent des matières budgétaires et doivent être traitées rapidement. Nul ne conteste leur utilité et nous admettons tous qu'elles doivent être aussi concises que possible. La nouvelle majorité ne parvient pas encore suffisamment à atteindre cet objectif.

Comme le futur Sénat sera composé de représentants des Régions et des Communautés, nous pourrions lui imposer de s'assurer avant le vote final à la Chambre que la loi-programme ne risque pas de provoquer un conflit avec les Régions et Communautés. Mieux vaut prévenir que guérir. Pour moi, le Sénat a un rôle à jouer à cet égard. Nous pourrions intégrer cette proposition dans la discussion sur l'avenir du Sénat.

Je voudrais encore toucher un mot de la réforme des polices. Je me réjouis donc de la présence du ministre de l'Intérieur.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *S'agit-il de la communication du ministre de l'Intérieur ?*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je n'entends pas grand-chose en communication. J'ai constaté que le CD&V a donné ces derniers temps de magnifiques exemples dans le domaine de la communication, notamment à l'occasion de la loi sur l'euthanasie. Mais enfin, chacun a sa façon de communiquer et je sais parfaitement que je n'ai de leçon à donner à personne.*

La réforme de la police a eu lieu suite à des recommandations faites par diverses commissions d'enquête et sur la base des accords dits « Octopus » à la négociation desquels le premier ministre de l'époque n'a pas voulu nous inviter quoique nous fussions prêts à y prendre part. Ces accords furent conclus sans nous et contre notre avis.

Le nouveau gouvernement a décidé d'assumer les principes de ces accords parce que la demande de la population et la gravité de la situation étaient telles qu'il était hors de question de remettre cette réforme sur le métier. Cette opération importante est en cours de réalisation avec toutes les difficultés qu'elle comporte. Des erreurs ont été commises. Un des partis à la base de l'accord a décidé à un moment donné de ne plus participer à la réforme. Il fallut alors

operatie wordt nu, met alle moeilijkheden die ze meebrengt, door de huidige regering gerealiseerd.

Natuurlijk werden bij de uitvoering fouten gemaakt. Wij hebben echter geen enkele partij van het debat uitgesloten. Ik heb vastgesteld dat een van de partijen die aan de basis van de akkoorden lag, op een gegeven ogenblik heeft beslist niet langer mee te werken aan de hervorming. We hebben achteraf de brokken moeten lijmen.

Een van de concrete problemen van de hervorming is het financiële aspect. Men kan deze regering niet verwijten dat ze niet de nodige middelen ter beschikking heeft gesteld. Er werden ongelooflijk grote voorafnames gedaan op de begroting, onder meer voor het statuut van de politieagenten. Ik meen dat de regering te vrijgevig is geweest en hiervoor vanuit het terrein te weinig erkenning heeft gekregen.

De parlementsleden die tijdens de vorige regeerperiode in Kamer en Senaat zaten, hebben één grote fout gemaakt.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Noem ze bij naam.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Parlementsleden van de toenmalige meerderheid en van sommige oppositiepartijen hebben bij de politiehervorming de macht en de positie van de lokale besturen niet genoeg teruggedrongen. Het is te gemakkelijk dat een lokaal bestuur eist dat er meer politie op straat komt, terwijl het de federale overheid voor de kosten wil laten opdraaien. De lokale burger die een lokale versterking van de lokale politie wil, mag immers niet voor het hoofd worden gestoten met een verhoging van de kosten voor diezelfde lokale burger.

Men heeft zich te terughoudend opgesteld tegenover de lokale besturen die te veel macht en verantwoordelijkheid hebben behouden.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – De heer Lozie heeft gelijk dat het niet opgaat dat lokale besturen meer blauw op straat willen, maar er niet voor willen betalen. Heel veel kleinere gemeenten zullen echter minder politie krijgen dan ze al hadden, terwijl ze er meer voor zullen moeten betalen. Dat klopt niet. Sommige politiezones gaan na hoe ze dit bij Raad van State of het Arbitragehof kunnen aanvechten.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – De meerkost ontstaat omdat de lokale besturen de democratische controle op de basispolitiezorg absoluut in eigen handen willen houden. Dat kan hen zelfs niet worden verweten. Er wordt geklaagd omdat de organisatie van de politieraden, de secretaris van de politieraden, de verantwoordelijken, het overleg tussen de gemeenten enzovoort te veel kosten. Die kosten hadden kunnen worden vermeden als de politiediensten centraal zouden zijn georganiseerd. Ook de eerstelijnszorg van de lokale politiediensten had beter kunnen worden georganiseerd. Men heeft lokale politiezorg nu ten onrechte gelijkgeschakeld met het behoud van de macht en de organisatie door de lokale overheden.

De heer Paul Wille (VLD). – Op het eerste gezicht zou men kunnen denken dat de discussie in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden inhoudelijk niet veel voorstelde. Ik heb mij gestoord aan de uiteenzetting van de heer Vandenberghe die op een vrij denigrerende en

recoller les morceaux.

Un des problèmes de cette réforme est son financement mais on ne peut accuser ce gouvernement de ne pas avoir prévu de moyens budgétaires suffisants, en particulier pour le statut des policiers. J'estime d'ailleurs qu'il a été trop généreux et que sur le terrain on ne lui en est pas assez reconnaissant. Des sénateurs et des députés de la législature précédente ont commis à ce propos une grande erreur.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Nommez-les !*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Des membres de l'ancienne majorité et de certains partis d'opposition n'ont pas suffisamment résisté aux pouvoirs locaux qui exigeaient plus de policiers en rue mais aux frais de l'État fédéral. Il ne faut en effet pas que le citoyen qui veut un renforcement de la police locale doive en supporter le coût par l'impôt local !*

On a été bien trop réservé face aux administrations locales qui ont conservé trop de pouvoir et de responsabilités.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Cela ne tient en effet pas debout que les administrations locales veuillent plus de « bleu » dans les rues sans payer. De nombreuses petites communes auront en fait moins de policiers et devront payer plus. Ce n'est pas juste. Certaines zones de police examinent comment porter plainte au Conseil d'État ou à la Cour d'arbitrage.*

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Le surcoût résulte de la volonté des pouvoirs locaux de conserver le contrôle démocratique sur la police locale. On ne peut le leur reprocher. On s'est plaint de ce que l'organisation des zones de police engendrât des coûts supplémentaires. En effet, si on avait centralisé la police on aurait pu en éviter beaucoup. On aurait aussi pu mieux organiser la police locale comme service de première ligne. Mais on a erronément mis sur le même pied l'organisation de la police locale et le maintien du pouvoir local.*

M. Paul Wille (VLD). – *On pourrait avoir l'impression que la discussion qui s'est déroulée en commission de l'Intérieur portait sur un sujet dépourvu d'intérêt. Les propos tenus par M. Vandenberghe sur la réforme des polices m'ont semblé dénigrants et déphasés.*

wereldvreemde manier sprak over de politiehervorming.

Hij was nochtans goed begonnen met zijn toelichting bij de artikelen 165 en 179 van het ontwerp. Maar dan beweerde hij dat de taak van de commissie ter begeleiding van de politiehervorming die op lokaal niveau onder meer belast wordt met de berekening van de meerkosten van de hervorming, beter was toevertrouwd aan de adviesraad van de burgemeesters.

Hij beweerde vervolgens dat hij de oprichting van een begrotingsfonds bestemd voor de informatie- en communicatieopdrachten die door de algemene dienst externe communicatie worden ontwikkeld, een partijpolitiek initiatief vindt. De heer Vandenberghe moet nochtans beter weten. Op het ogenblik wordt er in Vlaanderen namelijk een fundamentele discussie gevoerd over de taken van de overheid, namelijk over wie wat moet uitvoeren en over de kostprijs. De heer Vandenberghe deed alsof hij daarvan niet op de hoogte is.

Een dergelijke ingrijpende hervorming gaat onvermijdelijk gepaard met de klassieke kinderziektes. De intergemeentelijke samenwerking op Vlaams niveau is ook niet geregeld met één enkele omzendbrief, maar met een hele reeks maatregelen die gespreid waren in de tijd. Het verbaast ons dus niet dat de minister van Binnenlandse Zaken en de regering met betrekking tot deze hervorming constant met problemen worden geconfronteerd.

Het is intellectueel en politiek oneerlijk de regering te beletten een communicatie op gang te brengen die duidelijk maakt wat het gevolg is van de politiehervorming enerzijds en van de nieuwe opties op gemeentelijk vlak anderzijds. Meer blauw op straat is niet noodzakelijk een gevolg van de politiehervorming, maar kan een initiatief van de gemeente zijn. In dat geval is het logisch dat zij dat zelf financieren.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Die stelling klopt voor sommige gemeenten, maar het is onbegonnen werk daarover voor alle gemeenten een oordeel te vellen. Wellicht zijn er gemeenten die meer willen doen en de kosten willen doorschuiven. Die praktijk klaagt de heer Wille terecht aan. Daarentegen moeten we ook goed beseffen dat sommige gemeenten het met minder middelen moeten stellen, met als gevolg dat de dienstverlening inzake veiligheid minder goed zal zijn.

De heer Paul Wille (VLD). – De discussie betreft de definitie van subsidiariteit. Wanneer een gemeente de mogelijkheid krijgt zich in politieel verband te organiseren, moet ze een aantal criteria respecteren maar mag ze ook sommige noden naar eigen inzicht invullen. Op dat vlak zijn in sommige gemeenten belangrijke fouten begaan, net zoals in de tijd van de gemeentefusies. Een aantal gemeenten hebben er nadrukkelijk voor gekozen zich met betrekking tot de politiehervorming als een afzonderlijke gemeente te manifesteren. Dat is hun goed recht, maar dan moeten ze achteraf niet komen klagen dat ze alleen moeten opdraaien voor de gevolgen. Vele gemeentebesturen zullen na verloop van tijd wellicht opteren voor grotere eenheden. Mocht de regering hebben beslist om de gemeenten nu al te stimuleren tot het vormen van grotere eenheden, dan zou ze het verwijt hebben gekregen dat ze bemoeizuchtig is en de autonomie van de gemeenten niet respecteert. Bij schaarsheid van de

Il avait pourtant bien commencé en commentant les articles 165 et 179 du projet. Mais ensuite, il a déclaré qu'il aurait mieux valu confier la tâche dont est chargée la commission d'accompagnement de la réforme des polices, qui consiste notamment à calculer le surcoût de la réforme au niveau local, au Conseil consultatif des bourgmestres.

Il a déclaré ensuite qu'il considérait la création d'un fonds budgétaire destiné aux missions d'information et de communication développées par le service général de communication externe comme l'initiative d'un parti politique. Il devrait savoir qu'il n'en est rien. Il n'ignore certainement pas qu'en ce moment, en Flandre, des discussions fondamentales sont menées au sujet des missions de l'autorité publique, notamment en ce qui concerne la répartition et le coût des tâches.

Une réforme aussi fondamentale s'accompagne inévitablement des maladies infantiles classiques. La collaboration intercommunale au niveau flamand ne peut être réglée par une seule circulaire mais nécessite une série de mesures étalées dans le temps. Nous ne sommes donc nullement étonnés de constater qu'à l'occasion de cette réforme, le ministre de l'Intérieur et le gouvernement soient constamment confrontés à des problèmes

Il est intellectuellement et politiquement malhonnête d'empêcher le gouvernement d'organiser une communication qui préciserait les conséquences de la réforme des polices d'une part et des nouvelles options sur le plan communal d'autre part. Le renforcement de la présence policière dans les rues n'est pas forcément une conséquence de la réforme des polices. Elle peut aussi être décidée par les communes et dans ce cas il est logique que le financement en soit assuré par celles-ci.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Cette thèse est valable pour certaines communes mais il est impossible de rendre un verdict pour toutes. Sans doute certaines voudraient-elles en faire davantage et transférer les coûts. Cela fait longtemps que M. Wille dénonce cette pratique. Par contre, les communes qui n'ont pas autant de moyens offriront moins de services sur le plan de la sécurité.*

M. Paul Wille (VLD). – *Le débat porte sur la définition de la subsidiarité. Lorsqu'une commune a la possibilité d'organiser ses services de police, elle devra respecter un certain nombre de critères tout en ayant une certaine liberté pour répondre à des besoins précis. Quelques communes ont commis de graves erreurs à cet égard, comme à l'époque des fusions de communes. Dans le cadre de la réforme des polices, certaines ont préféré se profiler comme entité distincte. C'est leur droit mais qu'elles ne viennent pas se plaindre ensuite de devoir en assumer seules les conséquences. Au fil du temps, de nombreuses administrations communales opteront pour des unités plus importantes. Si le gouvernement avait choisi d'encourager les communes à constituer des unités plus grandes, on lui aurait reproché son immixtion dans l'autonomie communale. Quand les moyens sont rares, une discussion qualitative sur la taille des ZIP s'impose. La VVSG doit mener le débat différemment.*

middelen moet er een kwalitatieve discussie op gang komen over de schaalgrootte van de IPZ's. De VVSG moet die discussie op een andere manier gaan voeren. Als gemeenschapssenator kan ik mij enkel uitspreken over de Vlaamse gemeenten. De VVSG legt te veel de nadruk op de verbinding tussen de kerntaken van de Vlaamse gemeenten en de politiehervorming. Dat heeft de toestand er voor de regering niet eenvoudiger op gemaakt.

De vraag over de specifieke taken van de overheden, is niet beantwoord. Men heeft zich onmiddellijk toegespitst op de vraag over de taken die de verschillende niveaus moeten uitvoeren. In dat opzicht was de bespreking in de commissie over de programmawet interessant omdat de discussie over de civiele bescherming en de brandweer – federale materie – eigenlijk een voorafspiegeling was van de maatregelen die in de toekomst moeten worden genomen. Daarbij zal weer aandacht moeten gaan naar het verschil in inspanning. Zullen de gemeenten die in gebreke zijn gebleven tot een grotere inspanning verplicht worden? Zullen de gemeenten die een inspanning hebben gedaan, daarvoor beloond worden?

Die discussie is nog nergens gevoerd, al is ze fundamenteel, zowel wat de civiele bescherming als wat de politiehervorming betreft.

De minister heeft in zijn antwoord gezegd dat het duidelijk is dat de politiehervorming is afgerond, dat de federale politie al meer dan een jaar bestaat en dat er nog slechts één lokale politiezone moet worden erkend.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – De discussie over welke gemeenten in het verleden inspanningen hebben geleverd en welke niet, is achter de rug.

De heer Paul Wille (VLD). – De heer Van Hauthem heeft ongelijk. De regering voert een fundamentele hervorming door. Ze tracht criteria te ontwikkelen om tot aanvaardbare kosten te komen. Ze gaat daarover een discussie aan met de gemeenten en met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Ik betreur het dat de VVSG de discussie op een corporatistische manier voert. Er is een schisma ontstaan omdat een aantal grote steden, die bijzonder goed verdedigd worden door de vereniging, aanleiding hebben gegeven tot ongenoegen bij de kleinere gemeenten. Ik vrees dat deze betwisting de discussie over de politiehervorming geen goed doet.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – De kleinere gemeenten voelen zich inderdaad gefrustreerd ten opzichte van de middelgrote en grote steden, die beter vertegenwoordigd zijn en meer uit de politiehervorming hebben kunnen halen dan aanvankelijk was bedongen. Vermits de heer Wille nu een discussie verwacht over de brandweer en de civiele bescherming, betekent dit impliciet dat de discussie over de politiehervorming afgelopen is en de kleine gemeenten het pleit hebben verloren.

De heer Paul Wille (VLD). – Ik ben het daarmee niet eens. Morgen zal blijken wat het uiteindelijke bedrag is. Ik kan moeilijk aanvaarden dat het kerntakendebat door een aantal gemeenten op de rug van de politiehervorming wordt gevoerd. Dat is politiek oneerlijk. Eerst moet men aangeven wat de taken van de overheid zijn. Vervolgens moet gezorgd worden voor de financiering. Spijtig genoeg komt in dit land de financiering vaak eerst. De discussie over de criteria voor

En tant que sénateur de Communauté, je ne puis me prononcer qu'à propos des communes flamandes. La VVSG insiste trop sur le lien entre les missions essentielles des communes flamandes et la réforme des polices. Cela n'a pas facilité les choses pour le gouvernement.

Sans avoir répondu à la question des tâches spécifiques des autorités, on s'est focalisé sur la question des tâches confiées aux différents niveaux. Le débat en commission sur la loi-programme était intéressant en ce sens que la discussion sur la protection civile et les pompiers – matière fédérale – était une préfiguration des mesures à prendre à l'avenir. À nouveau, il faudra se demander si les communes qui n'ont pas rempli leurs obligations devront faire un effort plus important et si les autres seront récompensées.

Ce débat, pourtant fondamental tant pour la protection civile que pour la réforme des polices, n'a pas encore eu lieu.

Le ministre a dit clairement que la réforme des polices était achevée, que la police fédérale existait déjà depuis un an et qu'il ne restait qu'une seule zone de police locale à reconnaître.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Le débat portant sur les efforts accomplis ou non par les communes est derrière nous.*

M. Paul Wille (VLD). – *M. Van Hauthem a tort. Le gouvernement réalise une réforme fondamentale. Il cherche à établir des critères permettant d'en arriver à un coût acceptable et entame à cet effet une discussion avec les communes et la VVSG. Je regrette que celle-ci mène la discussion sur un ton corporatiste. Un schisme est apparu, les petites communes se sentant lésées par le fait que cette association défend très bien les grandes villes. Je crains que ce différend ne nuise au débat sur la réforme des polices.*

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Les communes plus petites se sentent en effet frustrées par rapport aux villes moyennes et grandes, mieux représentées, auxquelles la réforme des polices a rapporté plus que prévu. M. Wille veut à présent une discussion sur les pompiers et la protection civile. La discussion sur la réforme des polices est donc implicitement terminée ; les petites communes ont perdu.*

M. Paul Wille (VLD). – *Je ne suis pas de cet avis. On connaîtra demain le montant final. Je puis difficilement admettre que le débat sur les tâches essentielles mené par certaines communes se fasse sur le dos de la réforme des polices. C'est politiquement incorrect. Commençons par voir quelles sont les missions de l'autorité. Ensuite, occupons-nous de leur financement. Malheureusement, celui-ci vient souvent en premier lieu dans notre pays. Le débat sur les*

de verdeling van het gemeentefonds stond los van de politiehervorming.

Het is politiek en intellectueel niet correct om misbruik te maken van een eigen optie die tot doel heeft de subsidiariteit in de praktijk te brengen, om achteraf te kunnen zeggen dat de federale overheid haar woord niet heeft gehouden. Het is normaal dat bij de programmawet een informatie- en communicatieopdracht wordt gegeven, precies om het geheel opnieuw te objectiveren. Volgens collega Vandenberghe is dit een partijdig initiatief, maar daar ben ik het niet mee eens. Het helpt bij de objectivering van het proces en dat is een goede zaak. Ik hoop dat de uiteindelijke financiering zal worden opgesplitst in enerzijds een deel dat de gevolgen van de grote politiehervorming moet dragen, een hervorming waarin de burgemeesters en politieraden een bijzonder grote verantwoordelijkheid hebben omdat ze deze moeten implementeren, en anderzijds een deel dat de gevolgen van de eigen keuzes van de gemeenten moet dekken. Sommige gemeenten die meer blauw op straat willen, maar beweren daarvoor niet over de nodige mensen te beschikken, hebben dit meestal te danken aan het feit dat ze politiemensen van een hogere rang te goed vinden om de straat op te sturen, terwijl de straat op gaan precies noodzakelijk is om het gevoel van onveiligheid te bestrijden. Die aspecten, die door collega Vandenberghe een beetje denigrerend werden benaderd, zijn belangrijk. Wij vinden het daarom noodzakelijk dat de voorgedragen maatregelen worden goedgekeurd.

De heer Paul Galand (ECOLO). – *Een programmawet is een lappendeken, maar dat woord hoeft geen negatieve bijklank te hebben.*

Als wetgever moeten wij wel nagaan of de regering van de programmawet geen misbruik maakt om in allerijl belangrijke wetten door het parlement te sluisen.

Over deze programmawet mogen we gerust zijn.

Op bladzijde 2 van het uitstekende verslag van mevrouw Van Riet en mevrouw Pehlivan staat een maatregel tot aanpassing van de arbeidstijd voor een aantal beroepen in de medische sector.

De commissie voor de Sociale Aangelegenheden heeft zich langdurig gebogen over het patiëntenrecht, maar beide maatregelen zijn in overeenstemming: zowel de rechten van de patiënt als die van de zorgverstrekker worden gerespecteerd.

De regering probeert een oplossing te vinden voor het feit dat sommige artsen met wachtdienst twee volle dagen en een volle nacht wachtdienst moeten presteren. Aangezien de artsen de patiëntenrechten beter moeten respecteren, wil de regering hun maatregelen aanreiken om hun arbeidstijd te regelen. Op die manier blijven ze fysiek en psychisch beter in conditie om de bepalingen inzake de patiëntenrechten beter te kunnen naleven. Dat is zeer belangrijk.

Het probleem mag niet worden geminimaliseerd. Het is immers mogelijk dat we ooit een beroep moeten doen op een ziekenhuiswachtdienst en te maken krijgen met een arts die al twee dagen aan het werk is en als gevolg van de vele spoedgevallen maar één uur heeft kunnen slapen.

De wetgeving betreffende het patiëntenrecht eist dat de artsen waakzaam zijn en de patiënt voldoende informatie kunnen

critères de répartition du fonds des communes était distinct de celui sur la réforme des polices.

Il est politiquement et intellectuellement incorrect d'abuser d'une option personnelle visant à appliquer la subsidiarité et de prétendre ensuite que l'État fédéral n'a pas tenu parole. Il est normal que la loi-programme implique une mission d'information et de communication en vue d'objectiver l'ensemble. M. Vandenberghe estime qu'il s'agit d'une initiative partisane mais je ne suis pas de cet avis.

L'objectivation du procédé s'en trouve facilitée, ce qui est positif. J'espère que le financement sera finalement scindé en une partie qui doit supporter les conséquences de la réforme des polices et une autre destinée à couvrir les choix des communes. Certaines communes disent manquer d'hommes pour assurer une présence policière accrue dans la rue mais elles refusent d'affecter à cette tâche des gradés alors que la lutte contre l'insécurité passé précisément par une présence policière en rue. Ces aspects, évoqués de manière un peu dénigrante par M. Vandenberghe, sont essentiels. L'adoption des mesures proposées nous semble donc une nécessité.

M. Paul Galand (ECOLO). – *Ces lois-programmes sont en fait des lois « patchwork » mais cela peut n'avoir rien de péjoratif. Un patchwork peut être une œuvre d'art, une mosaïque, et une loi-programme peut effectivement être une petite œuvre d'art politique.*

Notre rôle de législateur est de vérifier s'il n'y a pas eu abus. Est-ce que l'exécutif a bien respecté cette philosophie ? A-t-il fait œuvre utile en ajustant une mesure à une autre ou essaie-t-il d'abuser pour faire passer de grandes législations à la sauvette ?

À l'examen de ce projet, je puis dire que nous sommes rassurés, ce qui n'a pas toujours été le cas sous d'autres législatures.

Je vais donner quelques exemples. Si je me réfère à la page 2 de l'excellent rapport de Mmes Van Riet et Pehlivan, on tombe sur une mesure d'aménagement du temps de travail pour un certain nombre de professions à caractère médical.

Alors que la commission des Affaires sociales a longuement abordé le problème du droit des patients, il existe ici une certaine cohérence, le droit du patient étant assuré en même temps que le respect du droit du prestataire de soins.

On essaie de réguler le fait – assez dangereux – que certains médecins de garde soient obligés d'assumer deux jours complets de travail, y compris une nuit de garde entière. Comme ces médecins seront appelés à respecter de façon plus stricte le droit des patients, on veille à leur accorder des mesures de régulation de leur temps de travail pour qu'ils restent dans de bonnes conditions physiques et psychologiques pour pouvoir assumer ce qui est prévu dans la loi sur le droit des patients. C'est un problème extrêmement important.

geven om zijn gezondheidstoestand te begrijpen.

Met deze tekst kan de situatie worden verbeterd.

Een ander punt in de programmawet is de machtiging die aan de Koning wordt verleend inzake vaderschaps- en adoptieverlof. Bij de toepassing van verschillende wetteksten zijn lacunes, tekortkomingen en vergetelheden aan het licht gekomen. De programmawet wil die bepalingen verbeteren.

Ik heb het nu over de beroepsinlevingsovereenkomsten. Ik heb samen met anderen een onderneming voor opleiding door arbeid opgezet. Uit ervaring weten we immers allemaal hoe moeilijk jongeren met sociale of schoolproblemen werk kunnen vinden. Dit ontwerp biedt een regeling voor praktische opleiding in bedrijven. Die opleiding komt tegemoet aan de noden van sommige jongeren en moet hun opnieuw zelfvertrouwen geven doordat ze kansen krijgen op de arbeidsmarkt. Er moeten uiteraard regelingen worden getroffen met de gemeenschappen en gewesten, en de federale overheid moet de respectieve bevoegdheden terzake respecteren. Ook op dat punt vertoont het ontwerp positieve aspecten.

Het ontwerp bevat ook maatregelen die verhand houden met de politiehervorming. Er wordt voorzien in een alternatieve financiering van het algemene beheer van de sociale zekerheid voor de extra kosten die voortvloeien uit de toepassing van de sociale zekerheid inzake premies en vergoedingen voor het personeel van de politiezones.

Die technische bepalingen komen tegemoet aan de terechte bekommernis van de burgermeesters, die zich afvragen of de hervorming niet te zwaar op de gemeentefinanciën zal wegen.

Het ontwerp voorziet in een gunstige regeling van de sociale rechten van de politieagenten, zonder evenwel overdreven hoge kosten naar de gemeenten door te schuiven.

Ik wijs ook op de maatregelen ter vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen in de artikelen 68, 69, 70 en 71. Zij concretiseren het voornemen dat de paarsgroene regering bij haar aantreden heeft bekendgemaakt.

Wat de maatregelen inzake sociale gelijkheid betreft, draagt de programmawet ertoe bij de digitale kloof te dichten.

Er is ook een maatregel genomen met betrekking tot de ongezonde concurrentie tussen de ziekenfondsen bij het werven van leden. De afschaffing van bepaalde premies, zoals de premie in geval van echtscheiding, is dan ook een goede zaak.

Dankzij de ziekenfondsen kon een uitstekend gezondheidsstelsel tot stand worden gebracht. Het patiëntenrecht, dat straks nog aan bod komt, moet kunnen stoelen op een solidariteitsplicht, om over de nodige middelen te kunnen beschikken. Anders kunnen de bepalingen niet concreet worden uitgevoerd. Het is dan ook een goede zaak dat de ziekenfondsen zich opnieuw met hun basisopdracht bezighouden.

Er is ook aandacht geschonken aan de strijd tegen de mensenhandel. Het wetsontwerp wil de anomalie wegwerken dat de inspectie van de sociale wetten, die van het ministerie van Werkgelegenheid afhangt, mag optreden, maar niet de sociale inspectie, die van het ministerie van Sociale Zaken

Donc, ce problème ne doit pas être minimisé. Il concerne une partie fort réduite d'une loi qui, située dans son ensemble et dans les perspectives envisagées par d'autres ministres, démontre une approche plutôt cohérente et ouvre une voie de solution au sujet d'un problème extrêmement grave.

Nous sommes tous susceptibles d'aller un dimanche soir au service de garde d'un hôpital et d'avoir affaire à un médecin qui est de service depuis le vendredi soir et qui, peut-être confronté à une série d'urgences, n'a dormi qu'une heure.

La législation sur le droit des patients exige des médecins qu'ils soient encore vaillants en pareille situation, avec l'esprit clair, et qu'ils soient en mesure de donner les informations permettant au patient de comprendre son problème de santé.

Il est évident que ce texte permettra d'améliorer la situation. Je m'en réjouis.

Autre composante de ce patchwork : les habilitations faites au Roi concernant les congés de paternité et d'adoption. L'application des législations a révélé certaines lacunes, des failles, des oublis. La présente loi-programme apporte des améliorations en la matière.

J'aborde à présent les conventions d'immersion professionnelle. J'ai été, avec d'autres, à l'origine de la mise sur pied d'une entreprise de formation par le travail. Nous savons par expérience combien il est difficile pour certains jeunes, ayant rencontré des problèmes sociaux ou scolaires, de s'insérer dans le monde du travail. Le présent projet régule la dimension de ces formations pratiques, organisées en entreprises, et qui correspondent parfaitement au besoin de certains jeunes tout en devant leur permettre de retrouver confiance en eux grâce aux nouvelles chances d'insertion offertes dans le monde du travail. Certes, des aménagements devront être trouvés avec les Communautés et les Régions et le fédéral devra veiller au respect des compétences respectives en la matière. Mais, là aussi, le projet comporte des aspects positifs.

Comme je l'ai dit tout à l'heure, les mesures sont très diverses. La réforme des polices n'est pas oubliée : un financement alternatif de la gestion globale de la sécurité sociale est prévu pour le surcoût résultant de l'application de la sécurité sociale en matière de primes et indemnités dues au personnel des zones de police.

Ces dispositions, quelque peu techniques, sont susceptibles de répondre à l'inquiétude régulièrement exprimée, à juste titre, par les bourgmestres qui se demandent si la réforme en question ne pèsera pas trop lourd sur les finances communales.

Le présent projet réserve un traitement favorable aux droits sociaux des policiers, sans en faire une charge excessive pour les pouvoirs communaux, souci souvent exprimé dans cette assemblée, le ministre ayant dû répondre à de nombreuses questions à ce sujet.

Cette loi-programme apporte donc une réponse à de nombreuses préoccupations. Et ce n'est pas tout.

Je voudrais aussi mettre l'accent sur les mesures de simplification en matière de démarches administratives prévues aux articles 68, 69, 70 et 71. Elles concrétisent la

afhangt.

Ook de problematiek van de kinesitherapeuten is aangesneden, hoewel de opleiding tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort. De federale regering levert een inspanning voor het sociaal begeleidingsplan dat de vrijwillige omschakeling vergemakkelijkt van kinesitherapeuten die moeilijkheden ondervinden om hun beroep naar behoren uit te oefenen.

Ik heb dus aangetoond dat de programmawet een lappendeken is, zoals ik in het begin van mijn uiteenzetting al zei. Aangezien ze aan de verwachtingen beantwoordt, zal onze fractie ze zonder probleem goedkeuren.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik moet iets bekennen. Ik ben een oud student van professor Vandenberghe, die eveneens een eminent senator is. Hij zetel al lang in de Senaat en maakt van onze instelling een boeiend fenomeen.

De oppositie doet in de Senaat goed haar best, maar kan niet altijd overtuigen. Professor Vandenberghe heeft mij geleerd hoe het recht te gebruiken, met name artikel 6 van het EVRM. Zelf heeft hij het hier ook vaak over dat artikel. Als professor en als senator kan de heer Vandenberghe in scherpe betogen juiste analyses geven.

Hij vergist zich echter helaas vaak. Dat klinkt natuurlijk arrogant uit de mond van een oud-student, maar hij zal niet kunnen ontkennen dat de benadering van de meerderheid in de opeenvolgende programmawetten hoopgevend is. Het werk is weliswaar niet af. We zijn ook nog niet aan het einde van de regeerperiode gekomen.

De eerste programmawet van deze regering dateert van eind

volonté affichée par la majorité arc-en-ciel, dès son arrivée au pouvoir. Il s'agit d'une excellente démonstration des apports d'une loi-programme quand il s'agit de mettre de l'huile dans les rouages.

Je ne m'appesantirai pas sur les dispositions visant à compléter les mesures d'égalité sociale. Il me suffira de dire que cette loi-programme contribue à la lutte contre la fracture numérique, véritable défi moderne.

Une autre mesure qu'il fallait prendre a trait à la concurrence malsaine entre mutualités quant aux affiliations, alors qu'il s'agit d'organismes à vocation sociale. La suppression de certaines primes, notamment la prime en cas de divorce, est la bienvenue.

L'esprit mutuelliste a permis l'élaboration d'un système de santé tout à fait remarquable. Nous évoquerons encore ultérieurement le droit des patients, qui n'a de réalité que s'il est basé sur un devoir de solidarité garantissant des moyens suffisants, de façon à ce que l'idée soit traduite en termes concrets et ne se limite pas à une philosophie utopique. Bref, le retour des mutualités à leurs missions de base est une bonne chose.

La lutte contre la traite des êtres humains n'est pas oubliée. Le projet de loi vise à supprimer l'anomalie que l'inspection des lois sociales, qui dépend du ministère de l'Emploi et du Travail, est autorisée à intervenir, et que l'inspection sociale, qui dépend du ministère des Affaires sociales et de la santé, ne l'est pas.

Le problème des kinésithérapeutes est aussi pris en considération, même s'il relève pour partie des Communautés, en ce qui concerne la formation des jeunes. En effet, le gouvernement fédéral fournit un effort en faveur du plan d'accompagnement social destiné à faciliter la reconversion volontaire des kinésithérapeutes qui éprouveraient des difficultés à s'épanouir pleinement dans l'exercice de leur profession.

Chers collègues, je pense avoir démontré ce que je disais au début de mon intervention, à savoir que la loi-programme est une loi patchwork, mais l'esprit qui s'impose ayant été respecté, mon groupe votera sans problème ce projet.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Au Sénat, l'opposition fait de son mieux mais ne parvient pas toujours à convaincre. M. Vandenberghe peut nous proposer des analyses bien argumentées mais, malheureusement, il se trompe également souvent. Ainsi, l'approche de la majorité contenue dans la présente loi-programme est prometteuse. Le travail n'est manifestement pas terminé. La législature n'est en effet pas encore arrivée à son terme.*

La première loi-programme de ce gouvernement date de la fin de 1999. Depuis lors, les lois-programmes successives traitent des thèmes de moins en moins importants et contiennent de plus en plus de corrections techniques. En outre, la majorité tente aujourd'hui de mener un débat de fond sur le principe même de la loi-programme.

La tradition des lois-programmes remonte à 1973, année du début de la crise économique dans notre pays et dans d'autres États d'Europe. Cette crise nous a forcés à prendre des décisions rapides. D'autres partis étaient alors au gouvernement. Il serait malvenu de les sermonner

1999. Sindsdien behandelen de opeenvolgende programmawetten steeds minder belangrijke thema's en bevatten ze steeds meer technische correcties. Bovendien tracht de meerderheid vandaag een inhoudelijk debat te voeren over het ontwerp van programmawet.

De traditie van de programmawetten werd ingezet in 1973, het jaar dat het begin inluidde van de economische crisis in ons land en andere landen van Europa. Die crisis dwong ons ertoe snelle beslissingen te nemen. Andere partijen droegen toen de regeringsverantwoordelijkheid. Het zou niet passen hen hiervoor vandaag te kapitelen. De werkwijze van de programmawetten leek de toenmalige regeringspartijen echter zo interessant dat ze beslisten er een traditie van te maken. Het zou me dan ook niet verwonderen dat de programmawetten in volgende regeringen, ook met andere, nieuwe partijen, zullen blijven bestaan.

De vraag is of de techniek van programmawetten te verzoenen is met een correct parlementair werk. Ik vind van wel. Ik geef een voorbeeld. De artikelen 194 tot 200 van het ontwerp zetten een aantal fouten recht in het Wetboek voor vennootschappen, die door de vorige regering werden gemaakt. Dat wetboek werd in 1999 gecoördineerd. De universiteiten van Leuven en Luik gaven hieraan hun medewerking. Ondanks al de inspanningen van de universiteiten en van het toenmalige parlement en de toenmalige regering slopen er toch een paar materiële vergissingen in de tekst. Het ontwerp van programmawet zet die recht.

Het gaat onder meer over foutieve verwijzingen, verwijzingen naar foute artikelen in het Vennootschapswetboek en het aanbrengen van enkele technische en taalkundige verbeteringen. In een NV wordt immers gesproken over een bestuurder, in het Frans *administrateur*, in een BVBA spreken we van een zaakvoerder, in het Frans *gérant*; daarmee moet rekening worden gehouden. Naast de rechtzetting van een aantal technische mankementen uit het verleden bevat de programmawet ook een aantal belangrijke items. Ik zal er daarvan enkele belangrijke opsommen.

In de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden heb ik in de discussie over de coördinatie van het financieel toezicht door de Nationale Bank van België, de Controledienst voor de Verzekeringen, de Commissie voor het Bank- en Financiewezen meermaals mijn bezorgdheid geuit over de minderheidsaandeelhouders in de Nationale Bank van België. Onze eminente collega, professor Vandenberghe, wees enkele weken geleden op de nefaste verkopen door de Nationale Bank van België, van een aantal onroerende goederen in Hasselt, Kortrijk en Oostende. De NBB heeft ondertussen bij het parket te Hasselt klacht ingediend omdat de doorverkoopprijs zeven twaalfden hoger lag dan de oorspronkelijke verkoopprijs van de NBB. Een aantal mysterieuze tussenvennootschappen waren daarvoor verantwoordelijk. We hebben de minister daarover ondervraagd.

De discussie van vandaag gaat over het feit dat de minderheidsaandeelhouders van de NBB zich uitermate benadeeld voelen. De NBB is een beursgenoteerde instelling, wat een unicum is in de monetaire geschiedenis van Europa en de wereld. Met de programmawet wordt het probleem aangekaart van de inschrijving op de lijst van bedrijven die

aujourd'hui. Travailler avec des lois-programmes a cependant semblé si intéressant aux partis de la majorité de l'époque qu'ils ont décidé d'en faire une tradition. Il ne m'étonnerait donc pas que les lois-programmes continuent à exister durant les prochaines législatures, même avec d'autres partis.

Il reste à savoir si la technique des lois-programmes est conciliable avec un travail parlementaire correct. Je le pense. Je vous donne un exemple. Les articles 194 à 200 du projet corrigent des fautes contenues dans le Code des sociétés et commises par le gouvernement précédent. Ce Code a été coordonné en 1999, avec la collaboration des universités de Louvain et de Liège. Malgré les efforts de celles-ci ainsi que du parlement et du gouvernement de l'époque, des erreurs matérielles se sont glissées dans le texte. Le projet de loi-programme les corrige.

Il s'agit notamment de corriger des références fautives et d'apporter certaines améliorations techniques et linguistiques. En outre, la loi-programme contient certains points importants. J'en aborderai quelques-uns.

En commission des Finances et des Affaires économiques, durant la discussion sur la coordination du contrôle financier exercé par la BNB, l'OCA et la CBF, j'ai exprimé mon inquiétude pour les actionnaires minoritaires de la BNB. Voici quelques semaines, M. Vandenberghe a fait état de la vente néfaste, par la BNB, de certains biens immobiliers à Hasselt, à Courtrai et à Ostende. La BNB a entre-temps déposé une plainte auprès du parquet d'Hasselt parce que le prix de revente est de sept douzièmes plus élevé que le prix initial de vente perçu par la BNB. Les responsables étaient plusieurs mystérieuses sociétés intermédiaires.

La discussion de ce jour porte sur le fait que les actionnaires minoritaires de la BNB se sentent floués. La Banque nationale est une institution cotée en bourse. La loi-programme résout le problème en inscrivant la BNB sur la liste des sociétés qui ont fait un appel public à l'épargne. Les actionnaires minoritaires ont constaté que, malgré le fait que la BNB soit cotée en bourse, elle n'avait pas été inscrite sur la liste de la CBF. Au début, le gouvernement a réagi de manière crispée à la demande de ces actionnaires. Le ministre Reynders a considéré que cette demande n'était que spéculation. Il est assez singulier qu'un ministre libéral donne des leçons aux spéculateurs alors que, dans le dossier de la taxe Tobin, il considère que la spéculation est une chose normale. Il a cependant dû concéder que l'inscription sur la liste de la CBF était une nécessité absolue. Cette mesure est bénéfique pour les actionnaires minoritaires comme pour la BNB.

En ce qui concerne les licences UMTS, je me suis montré, à l'époque, assez critique à l'égard de la position adoptée par la Belgique. Les licences de la troisième génération pour la téléphonie mobile sont apparues au cours des années 1999-2000, la période de plein essor du secteur des télécommunications. Actuellement, ce secteur est en crise.

En Belgique, on a observé un ralentissement de la vente des licences UMTS, ce qui a provoqué une diminution des recettes de l'État mais a également préservé le secteur, en particulier Belgacom, de toutes sortes de difficultés. Les résultats de Belgacom sont d'ailleurs relativement bons,

een publiek beroep hebben gedaan op het spaarwezen. De minderheidsaandeelhouders hebben vastgesteld dat, ondanks het feit dat de NBB beursgenoteerd is, ze niet ingeschreven is op de lijst van de Commissie voor het Bank- en het Financiewezen. Aanvankelijk heeft de regering krampachtig gereageerd op de vraag daartoe van de minderheidsaandeelhouders. Minister Reynders deed die vraag eerst af als speculatie. Het is wel opmerkelijk dat de liberale minister Reynders in dit dossier de speculanten de mantel uitveegde, terwijl hij met betrekking tot de Tobintaks speculatie de meest normale zaak vindt. Hij moest echter toegeven dat de inschrijving op de lijst van de Commissie voor het Bank- en Financiewezen een absolute noodzaak is. Die maatregel komt zowel de minderheidsaandeelhouders als de Nationale Bank van België ten goede.

Een ander dossier, aan de orde gesteld door de heer Thissen, betreft de UMTS-licenties. Vroeger stond ik nogal kritisch tegenover de houding van België tegenover de UMTS-licenties. De derdegeneratielicenties voor mobiel telefoonverkeer waren een innovatie tijdens de jaren 1999-2000, de hoogtejaren van de telecommunicatiesector. Nu zit de telecommunicatiesector in het slop. Dat zien we bij bedrijven als Vivendi, France Telecom, Deutsche Telekom. Die bedrijven hebben zwaar geïnvesteerd in de UMTS-licenties. België kende een vertraging in de verkoop van UMTS-licenties. Het nadeel daarvan was minder opbrengsten voor de schatkist, maar het voordeel was dat de telecommunicatiesector, en in het bijzonder Belgacom, gespaard is gebleven van allerlei moeilijkheden. Belgacom vertoont vrij goede resultaten in vergelijking met andere Europese bedrijven. Uiteraard is de vraag of het derdegeneratie mobiel telefoonverkeer niet reeds is voorbijgestoken door de vierdegeneratie mobiel telefoonverkeer. De kritiek die ik destijds heb geuit ten aanzien van de minister was dan ook misschien wat overdreven. De toekomst zal dat uitwijzen.

Een ander punt in de programmawet betreft de discussie over de NMBS. Onlangs heb ik daarover in de *Financieel Economische Tijd* een interessant artikel gelezen, geschreven door de heer Rudy Aernoudt, een Vlaming en kabinetschef van de heer Kubla, de Waalse minister van Economie. In het artikel schrijft hij dat België op het vlak van subsidies aan bedrijven, op de tweede plaats staat in Europa, na Finland. Het gaat om een bedrag van 1,34% van het BNP. Hij zegt dat die positie van België te wijten is aan het feit dat de investeringen in de NMBS zo hoog zijn, namelijk 0,68% van het BNP. De discussie of we een publiek-privé-samenwerking inzake de NMBS moeten starten, zal onvermijdelijk moeten worden gevoerd. De systematische subsidiëring kan op een bepaald ogenblik nefast worden. Wellicht zal een hartverscheurende keuze moeten worden gemaakt, zoals bij SABENA.

Deze programmawet voorziet in de oprichting van een regulator die vergelijkbaar is met het Belgisch Instituut voor de Post en de Telecommunicatie (BIPT). Het voordeel van de regulator voor de NMBS is dat hier meteen de onafhankelijkheid van de regulator ten opzichte van de minister van Vervoer wordt gegarandeerd. Dat is wel een opmerkelijke stap vooruit. Ook via deze programmawet laat minister Daems zijn regulator, het BIPT los. Er was immers discussie gerezen over de mogelijke belangenvermenging

comparés à ceux d'autres entreprises européennes. On peut se demander si la quatrième génération de téléphonie mobile n'a pas déjà supplanté la troisième. Les critiques que j'ai adressées à l'époque au ministre étaient peut-être un peu exagérées. L'avenir nous le dira.

Un autre point de la loi-programme concerne la SNCB. J'ai lu récemment dans le Financieel Economische Tijd qu'en matière de subsides aux entreprises, la Belgique occupe la deuxième place au niveau européen, avec un montant représentant 1,34% du PNB. Cette deuxième place serait due au fait que les investissements dans la SNCB sont extrêmement élevés, en l'occurrence 0,68% du PNB. On ne pourra éluder le débat sur l'opportunité d'une collaboration entre les secteurs public et privé concernant la SNCB. Le fait d'accorder systématiquement des subsides peut devenir néfaste. Sans doute faudra-t-il se résoudre à faire un choix déchirant, comme ce fut le cas pour la Sabena.

Cette loi-programme prévoit la création d'un régulateur comparable à l'Institut belge des services postaux et des télécommunications. L'avantage du régulateur pour la SNCB est que l'indépendance de celui-ci à l'égard de la ministre des Transports est immédiatement garantie.

Par le biais de cette loi-programme, le ministre Daems renonce également à son régulateur, l'IBPT. Des discussions ont eu lieu au sujet du conflit d'intérêts possible entre les différentes fonctions du ministre. D'une part, en tant qu'actionnaire principal de Belgacom, il était responsable d'une entreprise qui devait évoluer dans un milieu concurrentiel et, d'autre part, il était à la tête de l'IBPT. On opte maintenant pour un statut identique à celui de la Commission de régulation de l'électricité et du gaz, ce qui permet d'éviter un conflit d'intérêts.

Le nouveau régulateur de la SNCB a trois missions principales : contrôler le respect du cadre légal, être l'instance auprès de laquelle il peut être fait appel ou opposition contre les décisions des gestionnaires ou exploitants des infrastructures et donner des avis sur le fonctionnement du marché, sur les investissements réalisés ou à faire en matière d'infrastructure.

La nouvelle institution représente donc un important pas en avant dans la définition d'une nouvelle politique ferroviaire. M. Aernoudt a ouvert la piste de la collaboration public-privé. La Flandre a des idées à ce propos. Ainsi, les partis de gauche souhaitent également, dans le cadre de la politique ferroviaire à l'égard du port d'Anvers, faire appel aux investissements privés mais, dans le sud du pays, les avis sont différents.

C'est ainsi qu'une éventuelle défédéralisation de la SNCB à court terme, peut-être même lors des prochains négociations gouvernementales, pourrait être examinée. Tels sont les éléments principaux de la discussion en commission des Finances, sur lesquels l'opposition a formulé peu de remarques fondamentales. Il faut toutefois attendre pour savoir quels amendements elle déposera en séance plénière.

Le ministre des Finances a donné des explications en commission sur une série de mesures budgétaires fiscalement neutres au bénéfice de la marine marchande. Cet incitatif fiscal a pour but de faire à nouveau naviguer nos bateaux sous pavillon belge. Aucun bateau ne navigue actuellement

tussen de verschillende functies van de minister. Enerzijds was hij als hoofdaandeelhouder van Belgacom verantwoordelijk voor een bedrijf dat intussen volop moet meespelen in een concurrentiële omgeving en anderzijds stond hij aan het hoofd van het BIPT. Er werd nu geopteerd voor een statuut dat hetzelfde is als dat van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), waarmee een belangenconflict kan worden voorkomen. De nieuwe regulator voor de NMBS heeft drie hoofdopdrachten: hij moet de naleving van het wettelijk kader controleren, de instantie zijn waarbij beroep kan worden aangetekend of verzet kan worden gedaan tegen beslissingen van infrastructuurbeheerders of -exploitanten en advies uitbrengen over de werking van de markt, over de investeringen die zijn gedaan of nog moeten worden gedaan op het vlak van de infrastructuur. De nieuwe instelling betekent dus een behoorlijke stap vooruit bij het uittekenen van een nieuw spoorbeleid. In dit verband opent de heer Aernoudt de piste van de publiek-private samenwerking. In Vlaanderen bestaan daar, over de partijgrenzen heen, ideeën over; ook de linkse partijen zijn vragende partij om in het kader van het spoorbeleid ten aanzien van de haven van Antwerpen een beroep te doen op privé-investeringen, maar in het zuiden van het land denkt men daar anders over. Vandaar dat een eventuele defederalisering van de NMBS op korte termijn, misschien zelfs bij de volgende regeringsonderhandelingen, aan de orde kan worden gesteld. Dat waren de belangrijkste elementen van de discussie in de commissie voor de Financiën en waarop vanuit de oppositie weinig fundamentele opmerkingen werden gemaakt. Het valt natuurlijk nog af te wachten welke amendementen ze in de plenaire vergadering zal indienen.

In de commissie heeft minister van Financiën Reynders ook toelichting gegeven bij een aantal budgettair neutrale fiscale gunstmaatregelen ten voordele van de koopvaardij. Die fiscale stimulus heeft tot doel onze schepen opnieuw onder Belgische vlag te laten varen. Aangezien er momenteel geen enkel koopvaardijsschip onder Belgisch vlag vaart, is het evident dat bij de terugkeer van om het even welk schip, de forfaitaire belastingen onmiddellijk recurrenente opbrengsten zullen opleveren. Daarnaast zijn er ook nog een aantal voor de audiovisuele sector gunstige maatregelen, die kaderen in het beleid van belastingverlaging dat de regering met een aantal belangrijke beslissingen poogt door te voeren. De hervorming van de personenbelasting was een eerste stap, een tweede stap is de hervorming van de vennootschapsbelasting die door de verlaging van de nominale belastingvoet meer buitenlandse investeringen moet aantrekken, een derde stap is de overgang van ecotaksen naar ecoboni.

Een derde stap is de overgang van het stelsel van ecotaksen naar het stelsel van ecoboni. Als liberale partij kunnen wij dat alleen maar toejuichen. Het is beter mensen te belonen voor wat zij goed doen, dan ze te straffen voor wat zij verkeerd doen.

Dat zijn drie belangrijke en evenwichtige hervormingen die deze regering op de rails heeft gezet. Zij komen de burger ten goede, alleen worden deze maatregelen over een langere periode gespreid zodat de burger de weerslag ervan niet onmiddellijk in zijn portefeuille ondervindt. De communicatie hierover moet goed worden aangepakt. Het is opvallend dat deze regering de moed heeft gehad de fiscale hervorming tot

sous ce pavillon et il est évident que tout retour d'un bateau sous pavillon belge rapportera immédiatement des revenus récurrents. Il y a également des mesures favorables au secteur audiovisuel, s'inscrivant dans le cadre de la politique de baisse des impôts que le gouvernement essaie de mener. La réforme de l'impôt des personnes physiques fut un premier pas ; le second est la réforme de l'impôt des sociétés qui, grâce à la baisse du taux d'imposition, doit attirer davantage d'investisseurs étrangers ; le troisième est la conversion des écotaxes en écoboni.

Une troisième étape est le passage du système des écotaxes à celui des écoboni. En tant que parti libéral, nous ne pouvons que nous en réjouir. Il vaut mieux récompenser les gens pour leurs bons comportements que les sanctionner pour leurs mauvaises attitudes.

Il s'agit de trois réformes importantes et équilibrées que ce gouvernement a mises sur les rails. Elles sont bénéfiques pour le citoyen, même si elles sont étalées sur une plus longue période et si le citoyen n'en percevra pas immédiatement les effets dans son portefeuille. Il faudra soigner la communication au sujet de ces mesures. Le gouvernement a mené à bien la réforme fiscale. Je suis persuadé que le VLD et son parti frère wallon, le MR, y ont contribué.

Voilà qui clôture mon intervention sur le volet Finances.

Je pense que nous avons fait des progrès dans le traitement des lois-programmes. La majorité est présente en grand nombre, contrairement à l'opposition dont Mme Thijs est la seule représentante. Celle-ci prendra sans doute la parole sur le secteur du diamant, comme elle l'a si bien fait en commission. J'estime que son intervention à ce sujet doit précéder la mienne.

Vos collègues francophones brillent ici par leur absence. J'ai fait part à M. Thissen de notre souhait de mener un débat de fond sur les thèmes de la loi-programme qui constituent aussi mon cheval de bataille. Il m'a répondu que Mme Willame-Boonen était à l'étranger. Je me souviens que nous avons, jadis, dû la faire revenir pour obtenir le nombre de signatures requis pour demander un avis du Conseil d'État. Pour solliciter cet avis, il faut en effet rassembler les signatures d'un tiers des sénateurs.

Par l'entremise de Mme Leduc, ce Conseil d'État sera prochainement étoffé d'un certain nombre de conseillers. Sa proposition a apporté une réponse au manque criant de personnel. Je pense d'ailleurs que l'opposition a apporté son appui, acceptant la main que, dans notre bienveillance, nous lui tendions.

Je me réjouis que le ministre de l'Intérieur participe en personne au débat. Il a finalement renoncé à combattre la proposition de Mme Leduc. Cela est-il dû à la force de Mme Leduc ou à la faiblesse du ministre ? À l'approche de la clôture de cette législature, le Parlement a démontré qu'il était capable de travailler rapidement et de manière créative mais aussi de fournir un travail législatif consistant.

Quand on voit le nombre de lois adoptées, on constate que les propositions de loi ne sont pas nécessairement moins nombreuses que les projets. La créativité et la valeur ajoutée quant au fond ont augmenté depuis deux ou trois ans.

L'apport des parlementaire s'est renforcé. La vision positive

een goed einde te brengen. Ik ben ervan overtuigd dat onze partij, de VLD, samen met haar Waalse spitsbroeders van de MR, de partij van de voorzitter, haar schouders daaronder heeft gezet.

Tot daar mijn inleiding op het hoofdstuk Financiën.

Ik denk dat wij er inzake het behandelen van programmawetten op vooruit zijn gegaan. De meerderheid is vandaag in grote getale aanwezig. De verhouding meerderheid minderheid is er vanavond één van twaalf op één. Collega Thijs is de moedige dame die de wacht optrekt voor de oppositie. Zij zal straks of morgen wellicht het woord nemen over de diamantsector. Ik heb haar boeiend betoog daarover gehoord in de commissie voor de Financiën. Ik heb daarover nu bewust gezwegen, want ik vind dat haar inleiding aan mijn uitleiding moet voorafgaan. Ik kan dus alleen maar toejuichen dat u straks deze tribune zal betreden.

Uw Franstalige broeders en zusters schitteren hier echter door hun afwezigheid. Ik heb collega Thissen nog ontmoet in de gang en hem gezegd dat wij een inhoudelijke discussie wilden aangaan over de thema's in de programmawet die ook mijn stokpaardje zijn. Hij heeft mij verteld dat hij zijn partijgenote, mevrouw Willame-Boonen, niet meer heeft gezien, zij verblijft namelijk al enige tijd in het buitenland. Het grote verschil met vroeger is dat wij haar vroeger nog met de trein hebben moeten terughalen om een aantal handtekeningen te plaatsen ten einde het advies van de Raad van State te kunnen inwinnen over sommige amendementen. De vraag rijst of dat zelfde scenario vandaag aan de orde is. Het reglement en zelfs de grondwet of de wet op de Raad van State bepalen dat minstens een derde van de handtekeningen van de senatoren moet worden verzameld om het advies van de Raad van State te kunnen inwinnen. Door het toedoen van mevrouw Leduc zal deze Raad van State binnenkort overigens worden uitgebreid met een aantal staatsraden. Haar wetsvoorstel heeft een antwoord geboden op het prangende probleem van het personeelstekort. Ik denk trouwens dat de oppositie ons daarin heeft gesteund. Goed als wij zijn, hebben wij de hand gereikt aan de oppositie en wij zijn daarin ook gelukt.

Het verheugt mij dat de minister van Binnenlandse Zaken in hoogst eigen persoon deelneemt aan het debat. Hij heeft zijn verzet tegen het wetsvoorstel van mevrouw Leduc uiteindelijk laten varen. Heeft dit te maken met de sterkte van mevrouw Leduc of met de zwakte van de minister? De minister kan daarover beter zelf oordelen. In de aanloop naar het einde van deze zittingsperiode heeft het Parlement aangetoond dat het in staat is om op een creatieve en snelle manier te handelen, maar dat dit het wetgevende werk ook inhoudelijk kan stijven.

Wie nakijkt welke wetten er werden goedgekeurd, zal vaststellen dat het aantal belangrijke wetsvoorstellen niet hoeft onder te doen voor het aantal wetsontwerpen. De creativiteit en de inhoudelijke toegevoegde waarde zijn toegenomen in vergelijking met twee à drie jaar geleden.

De inbreng van de parlementsleden is toegenomen in vergelijking met twee tot drie jaar geleden. De positieve visie op de regering is terecht gebleken en is bovendien gebaseerd op feiten. Deze instelling begint zelfs beter te functioneren.

Een eerste belangrijke vaststelling is de afwezigheid van de Franstalige oppositie. Als mevrouw Willame-Boonen binnen

que l'on avait du gouvernement s'est avérée justifiée. Cette institution commence à mieux fonctionner.

Un premier constat important est l'absence de l'opposition francophone. Si Mme Willame-Boonen n'est pas présente dans les 24 heures, je crains qu'il soit impossible de rassembler le nombre de signatures requis pour demander un avis du Conseil d'État. Nous ne sommes toutefois pas entêtés. Si l'opposition formule une proposition intéressante, nous sommes prêts à en débattre, à condition que les arguments avancés en faveur de la consultation du Conseil d'État soient fondés.

L'absence de l'opposition francophone montre que la majorité a su imposer son point de vue dans la partie francophone du pays.

Le débat sur la réforme des polices a pris une tournure intéressante. Les interventions de MM. Wille et Lozie ont démontré que la présence du ministre de l'Intérieur a une influence incitative et qu'il aime à mettre les points sur les i. Ses remarques ont aiguisé mon intérêt pour cette réforme et j'ai acquis une bonne connaissance de ce dossier important.

Un autre constat frappant est que l'opposition semble épuisée. Mme Thijs ne se laisse certes pas démonter mais précédemment, les personnalités mordantes de l'opposition étaient plus nombreuses à prendre la parole. M. Caluwé était ainsi très actif à cet égard. (Commentaire de Mme Thijs)

Nous devons nous passer de la présence sympathique de M. Caluwé. J'aurais aimé échanger des idées avec lui sur certains dossiers intéressants, comme l'UMTS, la SNCB, la BIAC et la loi sur les sociétés.

Le nombre d'amendements de l'opposition est moins élevé que les années précédentes. Certes, nous devons être attentifs non seulement à la quantité mais aussi à la qualité. Les erreurs du passé, dénoncées par M. Vandenberghe, ne se répéteront pas.

Les professeurs Mast et Dujardin de l'Université de Gand définissent les lois-programmes comme des lois qui contiennent des mesures que le gouvernement juge nécessaires pour réaliser sa politique sociale et économique exprimée dans le budget.

Il s'agit donc de l'exécution d'un certain nombre d'options sociales et financières.

Il faut savoir que cette technique est critiquée par les théoriciens du droit. Selon l'un de mes éminents professeurs, les lois-programmes contiennent toutes sortes de dispositions qui n'ont pas leur place dans une loi relative aux propositions budgétaires.

Comme je l'ai dit, la technique des lois-programmes est apparue dans les années septante. La première loi-programme « estivale » remonte au 8 août 1980, date historique à laquelle fut également approuvée une importante réforme de l'État.

La technique des lois-programmes s'apparente à une importante technique législative qui donne lieu, elle, à un débat de fond : la loi interprétative.

Le problème s'est posé en 1993, dans le cadre de la loi contre le génocide. Il en ressort qu'une loi interprétative est une loi

24 uur niet aanwezig is, vrees ik dat het moeilijk zal zijn de nodige handtekeningen te verzamelen om advies te vragen. Wij zijn echter niet koppig. Als de oppositie een interessant voorstel doet, dan zijn we bereid daarover te beraadslagen op voorwaarde dat de argumenten om het advies van de Raad van State in te winnen, gefundeerd zijn. Als u advies zou vragen over een amendement dat u zelf hebt ingediend, zou dat betekenen dat u de kwaliteit van dat amendement betwijfelt. Dat is een eigenaardig facet van de wetgeving: men kan enkel adviezen vragen over de amendementen die men zelf indient. In dat geval is het legistische niveau zeer laag.

Uit het feit dat de Franstalige oppositie afwezig is, kan men afleiden dat de meerderheid het in het Franstalige landsgedeelte voor het zeggen heeft.

Voorts hebben de collega's van de meerderheidspartijen vandaag interessante inhoudelijke uiteenzettingen gehouden. De leden van de VLD-fractie zijn nog steeds in groten getale aanwezig. Sommige van hen zullen later nog het woord nemen.

Het debat over de politiehervorming heeft een interessante wending genomen. De uiteenzettingen van de heren Wille en Lozie hebben aangetoond dat de aanwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken een prikkelende invloed heeft en dat hij graag de puntjes op de i zet. Zijn opmerkingen hebben mijn primaire interesse voor de politiehervorming aangescherpt en ik beschik inmiddels over een redelijke kennis inzake dit belangrijke dossier.

Een nog opvallender vaststelling is dat de oppositie afgemat lijkt. Mevrouw Thijs staat weliswaar haar mannetje, maar vroeger waren er vaak veel vinnige figuren uit de oppositie aanwezig – ik was er één van – die uitgebreid het woord namen. De heer Caluwé was op dat vlak zeer actief. *(Opmerking van mevrouw Thijs)*

Als de leden van de oppositie niet van bij het begin aan de strijd deelnemen, is er een enorme inhaaloperatie nodig om ons te kunnen bijbenen. We moeten het stellen zonder de sympathieke verschijning van de heer Caluwé. Ik had met hem van gedachten kunnen wisselen over een aantal interessante thema's, zoals het UMTS-dossier, de NMBS, BIAC en de vennootschapswet.

Het aantal amendementen van de oppositie is verminderd ten opzichte van de vorige jaren. We mogen uiteraard niet alleen oog hebben voor de kwantiteit, maar ook voor de kwaliteit. De fouten die destijds zijn gemaakt en die terecht door de heer Vandenberghe werden aangeklaagd, zullen niet worden herhaald.

Volgens *Het overzicht van het Belgisch Grondwettelijk recht*, een belangrijk werk van de heren Mast en Dujardin van de universiteit Gent, zijn programmawetten "wetten die de maatregelen bevatten die de regering nodig acht om haar sociaal en financieel beleid zoals het uit de algemene begroting blijkt, waar te maken."

Het gaat dus over het uitvoeren van een aantal sociale en financiële opties die in artikelen worden omgezet.

Het past echter om hier ootmoedig toe te geven dat deze techniek vanuit de rechtsleer wordt bekritiseerd. Wijlen baron Louis Paul Suetens, een eminent professor van wie ik ook nog

qui en modifie une autre, avec effet rétroactif. C'est une loi qui en explique une autre, qui prend position au sujet de conceptions contradictoires, au regard d'une définition correcte des dispositions légales.

La loi interprétative s'identifie à la loi d'origine, si bien que les actes accomplis entre l'entrée en vigueur de la loi d'origine et celle de la loi interprétative relèvent de cette dernière.

Pour en revenir à la loi de 1993 contre le génocide, la proposition de loi introduite par les collègues de la majorité concernant l'annulation de l'article 12 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle est bien, à nos yeux, une loi interprétative.

La loi-programme nous apprend à définir les relations entre la Chambre des représentants et le Sénat. M. Lozie a proposé de confier au Sénat un rôle en ce qui concerne les articles de la loi-programme qui n'ont aucune incidence sur le budget.

Nous sommes aujourd'hui confrontés à une difficulté : le gouvernement refuse catégoriquement toute modification de la loi-programme, car, dans ce cas, on devrait vérifier le bien-fondé de certaines modifications. J'ai ainsi déposé, au projet de loi relative à la surveillance du secteur financier, un amendement concernant le délit d'initié. Le ministre a déclaré qu'il s'agit d'un amendement intéressant mais a proposé de poursuivre plus tard la discussion sur la base d'une proposition de loi. J'ai accepté. Mais j'ai ensuite appris que le ministre a déjà souvent utilisé cette technique.

Les sénateurs sont donc régulièrement confrontés à un refus du gouvernement d'adapter la loi-programme ou d'accepter des suggestions émanant de l'opposition. Peut-être la faute revient-elle au gouvernement qui est trop fort ; peut-être revient-elle au parlement qui est trop faible. Dans son livre « Rebellen in het parlement », Sam Depauw affirme que les parlements s'affaiblissent. J'ai en effet l'impression que notre institution s'occupe trop de relations publiques et ne mène pas assez de discussions de fond. On n'ose pas assez prendre des décisions de manière autonome. Heureusement, j'ai remarqué que, ces derniers temps, le nombre de propositions de loi déposées de manière autonome, parfois contre l'avis du ministre, a augmenté.

La proposition de loi de Mme Leduc visant à augmenter sensiblement le nombre de conseillers d'États a été, malgré l'opposition du ministre, adoptée à la va-vite. À l'automne, plusieurs parlementaires de la majorité déposeront des propositions de loi. Je citerai notamment la proposition de loi que j'ai déposée avec mes collègues De Grauwe, Morael, Istasse, Moens et Lozie. Cette proposition a pour but d'assurer la transparence de la rémunération des administrateurs des sociétés cotées en bourse, de la vente et de la détention d'actions ainsi que des transactions des instruments financiers. En avril 2001, lorsque cette proposition a été déposée, nous n'avons pas pu compter sur le soutien du PRL. Mais ce parti a récemment changé d'avis et M. De Clippele m'a assuré qu'il signerait la proposition.

Le gouvernement devra tenir compte de toutes ces propositions. Et si les ministres ne sont pas d'accord, nous insisterons. Selon Sam Depauw, le déclin des parlements n'est pas un phénomène récent. Lorsque j'écoute M. Vandenberghe, j'ai l'impression que nous allons de mal en

les heb gehad, heeft fel geprotesteerd tegen de gewoonte om in een programmawetten allerlei bepalingen in te schrijven die in een wet over begrotingsvoorstellen eigenlijk niet thuis horen. Ik meen echter dat dit steeds minder het geval is.

Ik verwees er al naar dat de techniek van programmawetten in de jaren 70 is ontstaan. De eerste programmawet dateert van 28 december 1973. Dan kwamen de programmawetten van 23 december 1974, 5 januari 1976, 24 december 1976, 22 december 1977. De eerste zomerprogrammawet is van 8 augustus 1980, de historische datum waarop ook een belangrijke staats hervorming werd goedgekeurd. De techniek van de programmawetten verhoudt zich tot een belangrijke wetgevingstechniek die gehanteerd wordt en, in tegenstelling tot de programmawet, een inhoudelijk debat toelaat, namelijk de interpretatieve wet.

In 1993 werd de genocidewet, de wet op de universele bevoegdheid, in Kamer en Senaat unaniem goedgekeurd. De discussie in de genocidewet spitste zich toe op de vraag of de wetsaanpassing, namelijk het buiten werking stellen van artikel 12 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, een interpretatieve wet is dan wel een wijzigende wet met retroactieve werking. Een interpretatieve wet is een wet waarbij een andere wet wordt verklaard. De interpretatieve wet beslist gezagshalve over uiteenlopende opvattingen ten aanzien van de juiste betekenis van wetsbepalingen. De interpretatieve wet vereenzelvigd zich met de verklaarde wet zodat handelingen die verricht werden tussen het ogenblik waarop de geïnterpreteerde wet van kracht werd en dat waarop de interpretatieve wet in werking treedt, onder toepassing vallen van de interpretatieve wet. De geïnterpreteerde wet wordt geacht steeds de betekenis te hebben gehad welke door de interpretatieve wet is vastgesteld.

Het wetsvoorstel dat is ingediend door de collega's van de meerderheid met betrekking tot artikel 12 van de voorafgaande titel van het wetboek van Strafvordering is volgens ons een interpretatieve wet en kan dus tot gevolg hebben dat de genocidewet van 1993 altijd moet worden geïnterpreteerd in die zin dat de voorwaarde van de aanwezigheid van de beschuldigde op het Belgisch grondgebied nooit van toepassing is geweest.

De programmawet leert ons de juiste verhouding kennen tussen de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat. Het is in een algemene inleiding op de programmawet bijgevolg onvermijdelijk even stil te staan bij de discussie over de rol en het nut van de Senaat. De heer Lozie stelde voor om de Senaat een rol te geven met betrekking tot de artikelen uit de programmawet die geen weerslag hebben op de begroting.

De moeilijkheid waarmee we vandaag worden geconfronteerd is dat, als de discussie in de Kamer is gevoerd en over de amendementen is gestemd, wij voor een absoluut neen vanwege de regering staan met betrekking tot mogelijke wijzigingen. Dan moet immers worden nagegaan of bepaalde wijzigingen al dan niet terecht zijn.

Ik was vandaag verbolgen over het lot van mijn amendement op het ontwerp op het financieel toezicht inzake het misbruik van voorkennis. De minister zei dat dit een interessant amendement is, maar stelde voor de discussie nu af te ronden

pis et que, finalement, le parlement n'aura un jour plus rien à dire.

Le fait que les parlements ne sont plus à la base des politiques gouvernementales a constitué le thème dominant de l'enquête parlementaire internationale qui a été menée dans les années 1980. La crise actuelle de la démocratie est semblable à celle qu'a connue le parlement dans les années 1930. Dans les années 1980, le doute touchait même les partisans de la démocratie parlementaire. Nous constatons néanmoins que le nombre de parlements augmente dans le monde, notamment en Amérique latine, en Europe de l'Est et en Asie.

En Belgique, le Sénat est-il un instrument nécessaire ? Je pense que nous ne sommes pas superflus mais notre travail est difficile.

Permettez-moi d'en venir à mes conclusions.

en ze te hernemen naar aanleiding van een wetsvoorstel om het misbruik van voorkennis te versoepelen wat de administratiefrechtelijke betugeling betreft. In ben goedgegelovig geweest en ben de minister gevolgd. Intussen vernam ik echter dat de minister deze techniek al vaker toepaste. Ik ben dus bevreesd. De senatoren worden dus stelselmatig geconfronteerd met een njet van de regering om de programmawet aan te passen of om suggesties vanuit de oppositie goed te keuren. Ik zeg dit vanuit de meerderheid. Men kan zeggen dat de fout daarvoor ofwel ligt bij de regering, die te sterk is, dan wel bij het Parlement, dat te zwak is. Ik heb hier een studie van Sam Depauw van de KULeuven met als titel 'Rebellen in het Parlement'. De studie betreft de Kamer van Volksvertegenwoordigers tussen de jaren 1991 en 1995. Ik vermoed dat de huidige minister van Financiën toen ook lid van de Kamer was. Ik heb tevergeefs naar zijn naam in het boek gezocht. Daarentegen ben ik verschillende keren de naam van onze voorzitter tegengekomen. Hij wordt bestempeld als een aartsrebel, die het de regering moeilijk maakte. Is het feit dat iemand parlamentslid is relevant voor de discussie die hij aangaat met de regering? Volgens mij hangt dat veeleer af van de vraag of iemand tot de oppositie of tot de meerderheid behoort. In die periode behoorden de liberalen niet tot de regering. Na de lectuur van dit prachtige boek kan de voorzitter zijn rebellie misschien een stuk originaliteit teruggeven. Wij hebben die rebellie hier soms nodig. De stelling van mijnheer Depauw is dat de parlementen aan kracht verliezen. Om dit te staven citeert hij een belangrijk Vlaams volksvertegenwoordiger, die er een belangrijke activiteit ontwikkelde, de heer Fernand Huts. Die zei: "In het Parlement wordt helemaal niets beslist. Het is louter het public relations-orgaan van de macht. Het dient om wat elders beslist is te verkopen aan de bevolking en die krijgt dan af en toe wat spektakel op de televisie of in de krant." Ik heb soms inderdaad de indruk dat onze instelling te veel bezig is met public relations en te weinig met inhoudelijke discussies. Er is te weinig durf om autonoom een beslissing te nemen. Gelukkig merk ik de jongste tijd een toename van het aantal wetsvoorstellen die autonoom en soms tegen de zin van de minister in worden ingediend.

Het wetsvoorstel van mevrouw Leduc om het aantal staatsraden bij de Raad van State gevoelig op te drijven is er, ondanks het verzet van de minister van Binnenlandse Zaken, op een drafje doorgeraakt. In het najaar zullen een aantal parlamentsleden van de meerderheid wetsvoorstellen indienen. Ik verwijs naar het wetsvoorstel dat ik samen met collega's De Grauwe, Moraël, Istasse, Moens en Lozie heb ingediend. Dat wetsvoorstel heeft tot doel de transparantie te verzekeren in de verloning van bestuurders van de beursgenoteerde bedrijven, de aandelenverkoop, het aandelen bezit en de transacties van financiële instrumenten. Dit wetsvoorstel werd door vijf van de zes meerderheidspartijen ondertekend. Het werd ingediend in april 2001, maar helaas konden we niet rekenen op de steun van de toenmalige PRL, nu MR. Gelukkig heeft de MR haar standpunt onlangs gewijzigd, daar zit de minister van Financiën zeker voor iets tussen. Even opvallend is dat de vertegenwoordigers van de minister van Financiën zich bij de discussie over dit belangrijk wetsvoorstel veeleer terughoudend opstelden. De heer de Clippele heeft me verzekerd dat hij, als het nog mogelijk is, het wetsvoorstel mee zou ondertekenen.

Er zijn dus wetsvoorstellen op komst waarmee de regering

rekening moet houden. Ook al is de regering of zijn bepaalde ministers niet akkoord, we zullen doorbijten. Volgens Sam Depauw is de teloorgang van parlementen geen recent fenomeen. Als ik de heer Vandenberghe hoor, heb ik de indruk dat we van kwaad naar erger gaan en dat we zullen eindigen in een parlement dat helemaal niets meer te zeggen heeft.

Dat parlementen niet de auteurs zijn van het overheidsbeleid vormt het dominante thema in het internationale parlementsonderzoek sinds de jaren tachtig. Toen constateerden een aantal onderzoekers een intensere bekommernis om de representatieve dimensie van het politieke bestel dan in de jaren dertig. Met andere woorden de crisis waarin de democratie vandaag verkeert, is vergelijkbaar met de crisis waarin het parlement in de jaren dertig verkeerde. In de jaren tachtig ontstaat onzekerheid onder de voorstanders van de parlementaire democratie zelf. Nochtans zien we dat het aantal parlementen in de wereld toeneemt, onder meer in Latijns-Amerika, Oost-Europa en Azië. Onlangs las ik nog in de krant dat de voorzitter van de Belgische Senaat verwees naar de oprichting van een Senaat in Tunesië. Ik vind dat een belangrijk element omdat een studie in *The Economist* uitwees dat landen in Noord-Afrika, onder meer Tunesië, Algerije en Marokko niet echt uitblinken in democratie. Misschien kan de oprichting van een Senaat een eerste aanzet zijn.

De vraag is of de Senaat in België een noodzakelijk instrument blijft. Ik weet dat het niet past om de discussie binnen de meerderheid in het publieke forum te voeren, maar de vraag is of de Senaat in de huidige constellatie wel een nuttigheidsfunctie heeft. Ik heb een dubbelzinnig gevoel. In dergelijke discussies is onze functie niet overbodig, maar toch moeilijk.

Laat me tot mijn conclusies komen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – U hebt zich in twee maanden tijd goed aangepast.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Aan de ene kant voelt men dat deze instelling het heel moeilijk heeft met programmawetten, aan de andere kant zijn er ook interessante discussies gevoerd, bijvoorbeeld over de dotaties en over het voortbestaan van de Senaat. Ik ben inderdaad van mening dat de Senaat beter zou worden afgeschaft, ook al zijn er argumenten voor het behoud.

De vraag is of een federaal land als België een tweede kamer – of zo u wilt een eerste kamer – nodig heeft. De meerderheid van de professoren die in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden hun standpunt hebben toegelicht waren van oordeel dat een federaal land nood heeft aan een tweekamerstelsel. Professor Van Orshoven, die de Vlaamse regering heeft geadviseerd over de aanstelling van Brussels minister Vanhengel als Vlaams minister, had een afwijkend standpunt.

De vraag is of België een federaal land is. Ik meen dat ons land veeleer een confederatie is. Het is uniek omdat het geen federale politieke partijen kent. In Canada, Duitsland en de Verenigde Staten bestaan federale politieke partijen.

De heer André Geens (VLD). – Een ander belangrijk punt is dat in België geen hiërarchie van de wetten bestaat. Federale

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *En deux mois, vous vous êtes bien adapté.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Si les lois-programmes lui posent problème, cette institution mène aussi d'intéressantes discussions, par exemple au sujet des dotations et de la survie du Sénat. J'estime qu'il vaudrait mieux supprimer cette assemblée mais il existe des arguments en faveur de son maintien.*

Un État fédéral comme la Belgique a-t-il besoin d'une deuxième chambre ? La plupart des professeurs qui ont exposé leur point de vue devant la commission des Affaires institutionnelles étaient d'avis qu'un État fédéral a besoin d'un système bicaméral. Le professeur Van Orshoven avait un avis divergent. La question est de savoir si la Belgique est un État fédéral. J'estime que notre pays est plutôt une confédération. Il se singularise cependant par le fait qu'il n'a pas de partis politiques fédéraux, à l'inverse de pays comme le Canada, l'Allemagne et les États-Unis.

M. André Geens (VLD). – *Un autre point important est que la Belgique n'a pas de hiérarchie des législations. Les lois*

wetten en regionale decreten staan op een gelijk niveau. Dit is echt uniek voor België en is kenmerkend voor confederaal land.

De voorzitter. – Heeft u een voorbeeld van een confederaal land?

De heer André Geens (VLD). – Ik zou mijn documentatie erop moeten naslaan, maar men zou de Verenigde Staten een confederaal land kunnen noemen.

De voorzitter. – Neen, de Verenigde Staten zijn geen confederaal land, en Zwitserland ook niet. Het land noemt zich slechts zo.

De heer André Geens (VLD). – U moet toch opletten wat u zegt over de Verenigde Staten. Ik meen dat elke staat een eigen wetgeving heeft.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Elke staat beschikt over een justitieel en politieel apparaat.

De heer André Geens (VLD). – Elke staat beschikt over toegewezen bevoegdheden.

Het probleem van België is dat ons uitgangspunt verkeerd was. Het is van een eenheidsstaat naar een federaal land geëvolueerd. Normaal gaat de evolutie in de andere richting. Het nationaliteitsgevoel in de Verenigde Staten is veel sterker omdat de federale staat is ontstaan uit de deelstaten. De ene staat na de andere heeft zich bij de Unie aangesloten en zo is de federale staat uiteindelijk ontstaan. Die federale staat heeft uiteindelijk bevoegdheden naar zich toegetrokken met het akkoord van de individuele staten.

Dat is de ideale situatie. Spijtig genoeg heeft België een andere evolutie doorgemaakt. Niettemin gaan we meer de richting uit van het confederale dan van het federale model.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Dat is een interessante aanvulling. De politieke partijen zijn nog altijd het hart van de politiek. In ons land bestaan geen federale politieke partijen. Dat leidt tot een steeds verdere defederalisering, die uiteindelijk zal uitmonden in een autonoom Vlaanderen en een autonoom Wallonië. De enige manier om dit proces te keren, is de oprichting van een federale politieke partij die langs beide kanten van de taalgrens lijsten kan indienen. Ik ben daar geen voorstander van en denk ook niet dat dit mogelijk is omwille van de verschillende culturen in dit land.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – We moeten rekening houden met de realiteit die het resultaat is van tientallen decennia politieke geschiedenis.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Dat is juist. Diegenen die daar anders over denken, kunnen hun kans wagen.

De enige confederatie in de wereld is niet Zwitserland of de VS, maar België. Dit blijkt uit de structuur van de politieke partijen en uit het kiesstelsel, maar niet uit de bevoegdheden die nog altijd een mix zijn van federale en gemeenschaps- en gewestbevoegden.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Dat is een interessante discussie. De meeste politieke families zijn in de loop van de Belgische geschiedenis uiteengevallen. De Groenen zijn afzonderlijk ontstaan in Vlaanderen en

fédérales et les décrets régionaux se trouvent sur le même niveau. C'est vraiment particulier à la Belgique et c'est une caractéristique propre d'un état confédéral.

M. le président. – Pouvez-vous citer un exemple de pays confédéral ?

M. André Geens (VLD). – Je devrais consulter ma documentation mais on pourrait considérer les États-Unis comme un pays confédéral.

M. le président. – Non, les États-Unis ne sont pas un pays confédéral, ni la Suisse d'ailleurs, même si ce pays s'appelle confédération.

M. André Geens (VLD). – Il faut être prudent en parlant des États-Unis. Je crois savoir que chaque État a sa législation propre.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Chaque État dispose d'un appareil judiciaire et policier.

M. André Geens (VLD). – Chaque État dispose de compétences attribuées.

En ce qui concerne la Belgique, le problème est que notre point de départ était erroné. Notre pays a évolué d'un État unitaire vers un État fédéral. Normalement, l'évolution se produit dans l'autre sens. Le sens national est beaucoup plus fort aux États-Unis parce que l'État fédéral y trouve son origine dans les entités fédérées. L'un après l'autre, ces États ont adhéré à l'Union, donnant ainsi finalement naissance à l'État fédéral, qui s'est alors octroyé des compétences, avec l'accord des États individuels.

C'est la situation idéale. Malheureusement, la Belgique a connu une autre évolution. Toutefois, nous évoluons plutôt vers le modèle confédéral que le modèle fédéral.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – C'est un ajout intéressant. Les partis politiques sont encore le cœur de la politique. Il n'y a pas de partis politiques fédéraux dans notre pays. Cela conduit à une défédéralisation toujours plus importante qui, finalement, donnera naissance à une Flandre et à une Wallonie autonomes. La seule manière d'inverser le processus est de créer un parti politique fédéral qui puisse présenter des listes des deux côtés de la frontière linguistique. Je n'y suis pas favorable et je ne pense pas que ce soit possible en raison des différentes cultures présentes dans ce pays.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Nous devons tenir compte de la réalité qui est le fruit de plusieurs décennies d'histoire politique.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – C'est exact. Ceux qui pensent le contraire peuvent tenter leur chance.

La seule confédération dans le monde n'est pas la Suisse ou les États-Unis mais la Belgique. C'est ce qui ressort de la structure des partis politiques et du système électoral.

M. Johan Malcorps (AGALEV). – C'est une discussion intéressante. La plupart des familles politiques belges ont éclaté.

Wallonië, maar zijn steeds meer gaan samenwerken. Ik weet niet of een Groene eenheidspartij er ooit zal komen, maar we vormen alleszins één fractie in de Kamer. De evolutie naar grotere politieke formaties op Belgisch en ook op Europees niveau is een belangrijke stap naar een federale samenwerking.

De heer Paul Galand (ECOLO). – *Aan het einde van de zittingsperiode moeten soms in één wet diverse elementen worden verzameld met het oog op de goede werking van de Staat ten behoeve van de bevolking.*

De programmawet kan wel wat rommelig lijken, maar uiteindelijk stellen we vast dat we in de debatten voldoende verduidelijkingen hebben gekregen over de inspanningen van de regering.

Mevrouw Jacinta De Roeck (AGALEV). – De heer van Quickenborne heeft het steeds over ‘wij’ en ‘de meerderheid’. Het is ontroerend om te zien hoe hij en mevrouw Leduc naar mekaar toe zijn gegroeid om samen aan hetzelfde project te werken. Daar kunnen wij groenen maar van dromen: in twintig jaar hebben we nog niet gerealiseerd wat de heer Van Quickenborne in één half jaar heeft gedaan.

De voorzitter. – Het is inderdaad indrukwekkend.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Alleen kent de liefde haar geheimen: u weet niet wat zich de afgelopen twee en een half jaar heeft afgespeeld. U weet dat ik nooit zwaar aan de bewuste uitspraken van mevrouw Leduc heb getild.

Terug naar de discussie of België een federaal of een confederaal land is en of het een senaat nodig heeft. Sommigen trachten de omgekeerde richting uit te gaan. De heer Malcorps is binnen Agalev een dissident: hij komt uit de Antwerpse fractie.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Mijnheer de voorzitter, heeft u vanmiddag niet tegen een minister gezegd dat ze de haar toegestane spreektijd had overschreden?

De voorzitter. – U kent ons reglement: toen ging het om een mondelinge vraag, hier over een wetsontwerp.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Volgens het reglement bedraagt de spreektijd een half uur.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik ben nu bezig aan mijn derde half uur.

Ik vrees dat de vaststelling dat dit land een confederaal land is, onvermijdelijk ertoe zal leiden dat wij de gespletenheid van ons land in de Kamer zullen terugzien. De vraag is dus of de Senaat zin heeft. Dit kan alleen als hij goed werk levert en weerstand biedt aan de regering. Het wringt dan ook dat we een programmawet moeten goedkeuren zonder dat we kunnen amenderen, maar het is blijkaar een traditie.

De VLD-fractie zal de programmawet met pijn in het hart goedkeuren. Onze waarschuwingen aan de regering zijn duidelijk: in het najaar volgt een blauw offensief van wetsvoorstellen die al dan niet ingaan tegen de wil van de betrokken ministers. We zullen ervoor zorgen dat de Senaat in het laatste jaar van de regeerperiode efficiënte wetgeving tot stand brengt.

L'évolution vers de plus grandes formations politiques, tant au niveau de la Belgique que de l'Europe, est une étape importante vers une collaboration fédérale.

M. Paul Galand (ECOLO). – En fin de session, il faut parfois réunir dans une loi un ensemble diversifié qui doit tendre vers un but commun, à savoir le bon fonctionnement de l'État au service du public.

Alors que la loi-programme peut parfois paraître quelque peu désordonnée, si on va au fond des choses, on se rend compte que le dernier effort accompli par le gouvernement, en fin de parcours et pour mettre de l'huile dans les rouages, a été largement éclairé par les débats.

Mme Jacinta De Roeck (AGALEV). – *M. Van Quickenborne n'en a plus que pour « nous » ou « la majorité ». Il est étonnant de voir combien il s'est rapproché de Mme Leduc pour œuvrer au même projet. Nous verts ne pouvons qu'en rêver : nous n'avons pu réaliser en vingt ans ce que notre collègue a réussi en six mois.*

M. le président. – *C'est en effet impressionnant.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Seul l'amour connaît ses secrets : vous ne savez rien de ce qui s'est pas passé durant ces derniers 36 mois. Vous savez que je n'ai jamais fait grand cas des paroles en question de Mme Leduc.*

Revenons à la question de savoir si la Belgique est fédérale ou confédérale et si un Sénat lui est nécessaire. Certains essaient de persévérer dans la direction opposée. M. Malcorps est un dissident au sein d'AGALEV, il appartient au groupe d'Anvers.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Monsieur le président, n'avez-vous pas fait observer à une ministre ce matin qu'elle avait dépassé son temps de parole ?*

M. le président. – Il s'agissait d'une réponse à une question orale, nous discutons pour l'instant d'un projet de loi.

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Selon le règlement, le temps de parole est limité à une demi-heure.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *J'en suis à ma troisième demi-heure.*

Constater que la Belgique est confédérale nous mènera inévitablement à retrouver à la Chambre la question de la scission du pays. Il s'agit donc de savoir si l'existence d'un Sénat a du sens. Elle n'en a que si le Sénat fournit du bon travail et s'il résiste au gouvernement. Devoir approuver une loi-programme sans pouvoir l'amender crée aussi des frictions. Mais c'est semble-t-il une tradition.

Le VLD votera la loi-programme mais ce ne sera pas de bon cœur. Nous prévenons clairement le gouvernement : à l'automne nous déposerons une série de propositions de loi dont certaines pourraient s'opposer à la volonté des ministres concernés. Nous veillerons à ce que le Sénat légifère de manière efficace au cours de la dernière année de cette législature.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – De heer Van Quickenborne doet me een beetje denken aan de heer Suykerbuyk. Dat was destijds ook de joker die nu en dan moest worden uitgespeeld.

De heer Didier Ramoudt (VLD). – Na de heer van Quickenborne, die zich graag senator Q laat noemen, richt ik mij tot de Senaat in hemdsmouwen om te voorkomen dat ik in mijn hemd word gezet. Wellicht heeft de heer Van Quickenborne zich laten inspireren door Mister Q, de mecanicien van James Bond, wat mij dan weer de programmawet doet vergelijken met een Engelse sleutel, die overal op past.

Ik wil enkele elementen van de programmawet nader toelichten. De programmawet bevat vele positieve elementen, die economische impulsen geven en waarbij de zelfstandigen niet uit het oog worden verloren. De onbillijkheid tussen gepensioneerde zelfstandigen en gepensioneerde werknemers die nog een activiteit willen blijven uitoefenen, wordt weggewerkt. De zelfstandige moet momenteel nog altijd een hogere socialezekerheidsbijdrage betalen. We hebben daarover in de commissie een interessante discussie gevoerd. De heer Steverlynck heeft er toen op gewezen dat er nog andere onbillijkheden zijn die moeten worden weggewerkt. De minister heeft geantwoord dat dit geen perfecte programmawet is en dat parlementsleden altijd een wetsvoorstel kunnen indienen om onbillijkheden weg te werken. Ik ben bereid een eventueel initiatief van de heer Steverlynck te ondersteunen.

Senator Q heeft al verwezen naar het opnieuw invlaggen. Ik zal de historische achtergrond van dit fenomeen schetsen. De hele Belgische vloot werd in 1992 uitgevlagd. Er werden toen harde discussies gevoerd over de loonkosten. Bij Sabena heerste een soortgelijke problematiek over de uitvlagging van de piloten. De Belgische koopvaardij werd volledig uitgevlagd naar Luxemburg, waar de loonkosten lager waren dan bij ons. De regering heeft aantrekkelijke fiscale voordelen uitgewerkt om een tegeneffect te creëren en de uitgevlagde schepen weer naar België te lokken. In de commissie is duidelijk gezegd dat er geen sprake is van fiscale amnestie, alleen van fiscale voordelen om de herinvlagging van Belgische schepen te stimuleren.

Belangrijk voor de economie en de Belgische vennootschappen die winst maken is het systeem van de *tax shelter* waarbij winst die wordt aangewend voor steun aan de audiovisuele wereld, zijnde televisie en film, fiscaal aftrekbaar is.

Een artikel handelt over Belgacom. Belgacom mocht totnogtoe belastingen en taksen die het betaalt aan gemeenten, fiscaal aftrekken. De huidige programmawet behandelt Belgacom op dezelfde manier als alle andere vennootschappen in België.

Voortaan moet elke diamanthandelaar en juwelier de herkomst en het karaat van zijn diamanten bekendmaken. Sommigen zullen daarmee niet zo gelukkig zijn, maar het wordt hoog tijd dat de sector aan een zekere controle wordt onderworpen.

Onder de rubriek verkeer wordt beperkte politionele bevoegdheid toegekend aan de treinbegeleiders. Dat betekent dat ze bij onrust de identiteit van de betrokkenen mogen

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *M. Van Quickenborne me fait songer à M. Suykerbuyk. Il fut lui aussi le joker que l'on sort de temps en temps.*

M. Didier Ramoudt (VLD). – *M. Van Quickenborne se fait volontiers appeler sénateur Q. Peut-être s'inspire-t-il du M. Q des films de James Bond, ce qui m'amène à comparer la loi-programme à une clef anglaise qui s'adapte à tout.*

La loi programme contient de nombreux points positifs qui donnent des impulsions à l'économie et ne perdent pas de vue les intérêts des indépendants. L'injustice qui existait entre les indépendants pensionnés et les salariés pensionnés qui voulaient encore exercer une activité est abolie.

L'indépendant doit encore momentanément verser une cotisation de sécurité sociale plus élevée. La discussion à ce sujet fut intéressante en commission. M. Steverlynck a montré à cette occasion qu'il subsistait d'autres injustices à abolir. Le ministre a répliqué que la loi-programme n'était pas parfaite et que les membres du parlement ont toujours le droit de déposer une proposition de loi pour abolir des dispositions iniques. Je suis prêt à soutenir de telles propositions.

M. le sénateur Q s'est référé au retour sous pavillon belge de la flotte maritime. J'esquisse l'arrière-plan historique de ce phénomène. La flotte belge ne battait plus pavillon belge depuis 1992. Il y avait alors d'après discussions sur les coûts salariaux. Il y a eu une discussion semblable à la Sabena. La flotte marchande belge fut enregistrée au Luxembourg où les coûts salariaux étaient inférieurs aux nôtres. Le gouvernement a dès lors élaboré des mesures fiscales attrayantes pour créer un contre-effet et ramener la flotte sous pavillon belge. En commission, il fut clairement affirmé qu'il ne s'agissait pas d'une amnistie fiscale mais seulement d'avantages fiscaux destinés à stimuler le retour sous notre pavillon.

Le système du tax-shelter est important pour l'économie et les sociétés belges qui réalisent des bénéfices. Selon ce système, les profits consacrés au soutien du monde audiovisuel, soit la télévision et le cinéma, sont fiscalement déductibles.

Jusqu'à présent Belgacom pouvait déduire les impôts et taxes qu'elle payait aux communes. La loi-programme actuelle place Belgacom sur le même pied que les autres sociétés en Belgique.

À l'avenir, chaque diamantaire ou bijoutier devra déclarer la provenance et le carat de ses diamants. Il est grand temps que le secteur soit soumis à un certain contrôle.

Dans la rubrique Transports, une compétence de police est attribuée aux accompagnateurs de trains. En cas de troubles, ils peuvent contrôler l'identité des intéressés et dresser procès-verbal. Cette mesure me semble quelque peu limite. Le ministre a promis d'évaluer la mesure après un an et de veiller à ce que la SNCB assure une formation adéquate des accompagnateurs. Nous attendrons les résultats mais j'estime que l'attribution de compétences de police à des personnes non formées à cet effet n'est pas un choix judicieux.

J'en viens à la BIAC.

L'année dernière, on disait que la BIAC devait acheter tous les terrains de l'aéroport. Il s'agit de 110 hectares qui n'ont rien à voir avec les activités aéroportuaires. Une hémorragie

controleren en ook een proces-verbaal mogen opstellen. Persoonlijk vind ik dat op het randje. Ik betwijfel of elke treinbegeleider de vereiste vorming en de juiste psychologische inzichten heeft om adequaat de identiteit van een amokmaker te controleren en proces-verbaal op te stellen. Het aantal treinbegeleiders dat voor verzorging wordt weggevoerd, zou in de toekomst wel eens kunnen verhogen in plaats van verlagen. De minister heeft beloofd dat zij de maatregel na één jaar zal evalueren en dat de NMBS een degelijke opleiding voor haar treinbegeleiders zal verzorgen. We wachten het resultaat af, maar ik vind het niet de beste keuze om politionele bevoegdheid te geven aan mensen die daartoe niet zijn opgeleid.

Ik kom nu bij de rubriek BIAC.

Vorig jaar werd gezegd dat BIAC alle gronden van de luchthaven moest kopen. Het gaat om 110 hectare grond die niets te maken heeft met luchthavengebonden activiteiten. Daarom werd beslist dat BIAC die grond toch niet hoeft te kopen en wordt het zo van een financiële aderlating gespaard. Op het ogenblik gaat het niet goed met de luchtvaart. BIAC heeft het dus ook niet gemakkelijk. Onlangs vernam het daarenboven van de Vlaamse regering dat het niet langer in aanmerking komt voor de exploitatie van de luchthaven van Oostende. Dat is een gezonde economische overweging.

Vorig jaar moesten de bedrijven, na kritiek van de Europese Commissie, de hen via de Maribeloperatie toegekende vermindering van sociale bijdragen terugbetalen. En er is nog meer slecht nieuws. Bedrijven die deze bijdragen effectief hebben terugbetaald en fiscaal hebben afgetrokken, moeten die aftrek ongedaan maken en vertonen zo een grotere winst, waarop ze bijkomende belastingen moeten betalen.

Tijdens de bespreking heb ik genoteerd dat de collega's van CD&V zich op een bepaald moment tegenspraken. Collega Steverlynck dient een amendement in dat ertoe strekt artikel 125 te doen vervallen. Even later zegt collega Caluwé dat hij de maatregel van artikel 125 en volgende steunt, in overleg met de betrokken sectoren.

Wij zullen het geheel van de programmawet met genoeg goedkeuren.

De voorzitter. – Ik stel voor om de werkzaamheden te beëindigen en morgen om 9.30 uur verder te gaan met de verschillende delen van de programmawet.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Ik stel vast dat het volledige verslag er nog niet is. Nochtans zijn we daarvoor zo lang gebleven.

De voorzitter. – Er blijven nog dertig bladzijden over.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Dat betekent dat niet het volledige verslag op onze banken ligt.

De voorzitter. – Het volledige verslag ligt al sinds acht uur op uw banken.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Dat is niet juist. Wij hebben de vertaling gevraagd.

De voorzitter. – Als u dat wenst, kunnen we morgen de laatste dertig bladzijden van het verslag lezen.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Dat is een zeer

financière a finalement été épargnée à la BIAC. La situation n'est pas bonne pour la navigation aérienne et donc pour la BIAC. De plus, elle ne peut plus espérer exploiter l'aéroport d'Ostende. C'est une saine considération économique.

L'année dernière, les entreprises ont été contraintes par la Commission européenne de restituer les réductions de cotisations sociales obtenues via l'opération Maribel et n'ont même pas pu déduire ces cotisations de leurs impôts.

Au cours des débats, j'ai noté que les collègues du CD&V se sont contredits. M. Steverlynck a déposé un amendement visant à supprimer l'article 125. Un peu plus tard, M. Caluwé a déclaré soutenir la mesure prévue aux articles 125 et suivants.

Nous voterons avec plaisir l'ensemble de la loi-programme

M. le président. – Je propose que nous en restions là pour aujourd'hui et que nous nous retrouvions demain matin à neuf heures et demie pour examiner les différents chapitres de la loi-programme.

Mme Erika Thijs (CD&V). – *Je constate que le rapport complet n'est pas encore disponible. Or, c'est pour cela que nous sommes restés si tard.*

M. le président. – Il manque encore une trentaine de pages.

Mme Erika Thijs (CD&V). – *L'ensemble du rapport ne se trouve donc pas sur nos bancs.*

M. le président. – Le rapport complet se trouve déjà sur vos bancs depuis huit heures.

Mme Erika Thijs (CD&V). – *C'est faux. Nous avons demandé la traduction.*

M. le président. – Si vous le souhaitez, nous pouvons, demain, donner lecture des trente dernières pages du rapport.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Voilà une interprétation*

enge interpretatie van het reglement. Het reglement zegt dat, als de leden van de Senaat geen integrale versie van het verslag hebben, het wordt voorgelezen. Dat moeten we zelfs niet vragen. Dat is een automatisme. Wij zijn nu tot bladzijde 69 geraakt en er zijn 115 bladzijden. Om conform te zijn aan het reglement moeten wij het integrale verslag hebben.

De voorzitter. – Van de 110 bladzijden zijn er tot nu toe 69 vertaald. Als de oppositie dat vraagt, zullen de rapporteurs morgen het laatste deel lezen. Het heeft geen zin het hele verslag te lezen. Iedereen heeft vóór middernacht 69 bladzijden in twee talen gekregen. Degene die niet zijn vertaald, zullen morgen worden gelezen, indien dat wordt gewenst.

De volgende vergaderingen vinden plaats vrijdag 19 juli 2002 om 09.30 uur en om 14.00 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 24.00 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Timmermans, met opdracht in het buitenland, en de heer Vandenbroeke, wegens andere plichten.

très restrictive du règlement qui prévoit que si les membres du Sénat n'ont pas reçu la version intégrale du rapport, lecture doit automatiquement en être faite. Nous sommes arrivés à la page 69 du rapport qui en compte 115. Nous devons recevoir l'ensemble du rapport.

M. le président. – 69 des 110 pages sont traduites. Si l'opposition le demande, les rapporteurs liront demain la dernière partie. Lire l'ensemble du rapport n'a aucun sens.

Les prochaines séances auront lieu le vendredi 19 juillet 2002 à 09 h 30 et à 14 h 00.

(La séance est levée à 24 h 00.)

Excusés

M. Timmermans, en mission à l'étranger, et M. Vandenbroeke, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.